

Halasztott döntés – reménykedő Bukarest és Szófia

Nem javasolta az Európai Bizottság, hogy Románia és Bulgária csak 2008-ban csatlakozzon az Európai Unióhoz. Ősszel azonban ismét felülvizsgálják a két tagjelölt felkészültségét. A magyar európai parlamenti képviselők hiányolták a bizottsági jelentésből a kisebbségekre és a felszíni vizekre vonatkozó bírálatok hiányát.

Az előzetes híreknek megfelelően Románia és Bulgária felvételét nem, csak az erről szóló végső döntést halasztotta el Brüsszel. A bizottság szerint még mindkét országnak esélye van arra, hogy január elsejétől belépessen az EU-ba, de ehhez őszig Bulgáriának hat, Romániának pedig négy területen kell hiányosságait pótolnia.

A tagállamok hangulata nem kedvez az új tagok felvételének, s a velünk együtt csatlakozott még kilenc ország beilleszkedésének zökkenőmentessége ellenére nagyon óvatosa e két, sokkal szegényebb, és intézményrendszerében is fejletlenebb ország bebocsátásával. Ugyanakkor már szeretnének túl is lenni ezen az elkerülhetetlen lépésén, s egy időre levenni a bővítés kérdését a napirendről – ami nem túl jó hír Horvátországnak. A tagállamoknak egyhangúlag kellene elfogadniuk az egyéves halasztást, amelyet Nagy-Britannia, valamint a jelöltekkel szomszédos Görögország határozottan ellenez, hazánk pedig szintén nem szeretne Románia tagságának akadályozójaként feltűnni. Az egyik leg súlyosabb érv viszont talán éppen az volt, hogy a halasztás a tervezettel éppen ellentétes hatást válthatna ki. A kormány ugyanis mindkét országban súlyos koalíciós problémákkal küszködik, s egy határozott Brüsszeli nem akár a bukásukat is eredményezhette volna. Márpedig akkor az extra év nem fejlődést, hanem akár visszalépést is okozhatott volna.

Ezért sem döntött a halasztás mellett most az Európai Bizottság, amely olyan megoldást választott a belépés dátumának lebegtetésével, amely arra ösztönözheti mind a két jelöltet, hogy gyorsan kapja össze magát. Ez Romániának mehet majd könnyebben, elvégre keleti szomszédunk tavaly ősz óta 14 piros zászlós területből tízben elérte a sárga zászlót, azaz „még bőven van tennivaló, de nem kizáró ok” kategóriát. A maradék négy is inkább technikai, mint politikai jellegű tennivaló, s nem teljesítésük esetén védőzáradékok életbelépésével áthidalható a probléma.

Ha például Romániában nem sikerül időben felvenni, és megfelelően felkészíteni még 1400 embert az uniós támogatásokat kezelő intézményekbe, akkor az EU egy időre felfüggesztheti a támogatások folyósítását. Ez ugyan politikailag nagy mellbevágás lenne Bukarestnek, de mivel még az előcsatlakozási támogatások jelentős részét sem sikerült lekötönniük, a pályázók nem éreznék meg olyan rettenetesen a büntetést. Bulgária e téren hasonló cipőben jár.

Ha az állategészségügyi előírásokat nem sikerül betartatniuk a hatóságoknak, illetve a határokon nem tudják biztosítani a megfelelő állatorvosi ellenőrzést, akkor egy időre kizárhatják őket az egységes piac ezen a területeiről. A madárinfluenza gyors terjedése arra utal, hogy Romániában is akadnak még súlyos gondok. Bulgáriát a sertéskereskedelemből zárhatják ki, ameddig nem sikerül legyőznie az országban gyakran pusztító sertéspestist.

Az igazán aggasztó lemaradások a bűnüldözés és a korrupció viszszaeszközítése terén jelentkeznek, s bár a tavaly kifogásolt 16 területből Bulgária is jelentősen javított tízen, e kettő ismét piros zászlót kapott. Míg Románia az Ion Iliescu és Andran Nastase

ellen indított korrupciós vizsgálatokkal sok jó pontot szerzett, a bolgár próbálkozások – idén 40 rendőrtisztet bocsátottak el korrupció miatt, minden rendőrautóba GPS-készüléket szerelnek, hogy percre pontosan követhessék a járőrök mozgását, a határőrség soraiban pedig bevezették a rotációt, nehogy a túlságosan összeszokott szolgálati egységek „korrupt klikké” álljanak össze – ezek kevésnek bizonyultak. A korrupció ugyanis Bulgáriában sokkal magasabb szintekig ér el: néhány hete például fel kellett függeszteni állásából az állami mezőgazdasági pénzalap igazgatóhelyettesét. Kraszimir Nedelcsevet azzal gyanúsítják, hogy mintegy 240 ezer dollár kenőpénzt elfogadva segített bolgár cégeknek hozzáférni SAPARD-támogatásokhoz. A német bűnüldöző hivatalnokok szövetségének elnöke pedig szófiai vizsgálata során megállapította, hogy a bolgár rendőrség nyomozati jelentései és kihallgatási jegyzőkönyvei szabadon hozzáférhetők az Interneten, alvilági bandavezérek szabadon járnak-kelnek, és a hatóságok nem veszik komolyan az embercsempészet elleni harcot. Jellemző, hogy egy bíró egy hivatalosan lefoglalt, lopott BMW-t használt. Az pedig már nagy előrelépésnek számít, hogy az elmúlt néhány hónapban nem történt látványos bérnyilkosság.

Ennek ellenére valószínűtlen, hogy a két országot ne egyszerre vegye fel az EU. A védőzáradékok esetében azonban tehetnek különbséget. A korrupció miatt például Szófiát kizárhatják a rendőrségi együttműködésből is, hiszen hogyan is lennének biztonságban az európai adatcsere keretében megszerzett információk egy az alvilággal együttműködő bolgár rendőrség kezében.

Magyarország pozitív fejleménynek tartja Brüsszel döntését – mondta Baráth Etele. Az Európa-ügyi miniszter szerint a bizottság által megnevezett feltételek mindkét ország esetében teljesíthetők, és a halasztás sarkallni fogja őket a további előrelépésre. Baráth azt is reméli, hogy a felvétel időpontját ugyan nem befolyásoló, de a román jelentésben hiányosságként jelzett olyan területeken, mint a határőrizeti informatikai rendszer kiépítése, a határok átjárhatósága, a környezetvédelem, elsősorban a felszíni vizek tisztaságának védelme, illetve a kisebbségi ügyekben is lesz előrelépés az őszig.

A magyar európai parlamenti képviselők leginkább Romániával és a magyar kisebbségek helyzetével voltak elfoglalva. Gál Kinga azt kérdezte a brüsszeli bizottságtól, hogy szerintük hova tűnt a magyarság Romániából. Szent-Iványi István pedig miközben üdvözölte a kisebbségi törvény hiányára vonatkozó utalást, szeretne volna, ha a bizottság a verespataki bányás és a magyar kisebbség felsőoktatási igényei ügyében is sürgeti a megoldást.

A magyarok aggodalmaira a kisebbségekkel és a környezetvédelmi problémákkal kapcsolatban a budapesti román nagykövet lapunknak azt mondta: bár ezek megoldása nem feltétele a tagságnak, a kormány mégis törekszik rájuk, hiszen azok minden román állampolgár helyzetét javíthatják. Az élhetőbb környezet, az önkormányzatiság és minden kisebbség helyzetének rendezése az ország egészének hangulatát is javíthatja – véli Ireny Comaroschi, aki a verespataki bánya kapcsán példaként említette, hogy a hatóságok az első körben a rendezési terv hiánya miatt már vissza is dobták a beruházónak a megvalósíthatósági tanulmányt. A jövőben is hasonló alaposággal járunk majd el, és minden – az uniós joggal harmonizált – jogszabály betartását keményen megköveteljük a beruházótól és az üzemeltetőtől – tette hozzá.

Rockenbauer Nóra

Belehúznak a pályázatásba

Hatezer milliárd elköltéséről kell döntenie, s két különböző gazdasági irány közül kell választania a június 14-én megalakuló új kormányának a következő hónap 23-ig, a második Nemzeti Fejlesztési Terv benyújtásának határidejéig. Az Új Magyarország-tervnek elkeresztelt II. NFT új, B változata inkább a foglalkoztatás fejlesztését, a kis- és középvállalkozásokat, az egészségügy és az oktatás modernizációját helyezné előtérbe. Az A változat a gyorsabb növekedést részesítené előnyben, s inkább a nagyobb cégek, nemzetközi vállalatok megtelepedését szolgáló beruházásokat emelné ki.

Politikai döntés kérdése, hogy milyen fejlesztési célokra mekkora keret jut. Ha a növekedésorientált változat mellett dönt a kormány, várhatóan lelassul a hátrányos helyzetű települések felzárkózása. *Baráth Etele*, az EU-ügyekért felelős tárca nélküli miniszter a B változatot támogatná, mivel az a tartós, fenntartható növekedést szolgálná. Mint mondta, a nyáron kidolgozzák a második NFT végrehajtását meghatározó operatív programokat, amelyeket októberre kell Brüsszelnek benyújtani. A kormány tervei szerint október második felében már szeretné meghirdetni a következő időszakra szóló pályázatokat.

A sietséget az első, 2004-2006 közötti első nemzeti fejlesztési terv eddigi gazdasági hatásaival indokolják. Az NFH számításai szerint tavaly a GDP növekedése az EU strukturális alapjainak forrásaira alapozott. E nélkül a 4,1 százalékhelyett mindössze 2,6 százalékhely lett volna a gazdasági növekedés. Az EU-források és a kapcsolódó befektetések hatásai mintegy kétezer települést érintenek, és 48 821 új munkahely létrehozásához és 136 073 munkahely megtartásához járultak hozzá. Lásd a témáról szóló mellékletünket a 24. oldalon.

Forrás: www.nol.hu

Jelentős gazdasági hatása volt az I. Nemzeti Fejlesztési Tervnek

Az I. Nemzeti Fejlesztési Terv GDP-növekedésre gyakorolt hatása 2005-ben jelentős volt. Az EU Strukturális Alapjainak támogatása nélkül a tényleges, 4,1 százalékos gazdasági növekedés csupán 2,6 százalékos lett volna – áll a fejlesztési terv gazdasági hatásairól készített tanulmányban. A tanulmányt *Baráth Etele* EU-ügyekért felelős tárca nélküli miniszter ismertette május 16-án, kedden.

A 2004-2006 közötti években rendelkezésre álló, de 2008-ig felhasználható források révén a beruházási többlet 2004 és 2008 között

évente átlagosan 3,1 százalékhely, mondta a tárca nélküli miniszter, és hozzátette: az elmúlt időszakban Magyarországon a beruházási növekmény 60-70 százalékhely az EU-források és a hozzájuk kapcsolódó egyéb befektetések teszik ki. Az I. NFT megvalósítása révén a többletfogyasztás évente átlagosan 1 százalékhely növekszik, a foglalkoztatottak száma pedig évente átlagosan 31 ezer fővel több, mint a terv megvalósítása nélkül – mondta *Baráth Etele*. A Pályázati Információs Központ adatai szerint az április 1-jéig támogatott projektek eredményeként mintegy 2 ezer településen valósul meg beruházás, illetve érezhető beruházás hatása. Ezek révén több, mint 48 ezer új munkahely létesült, és 136 ezer munkahelyet nem kellett megszüntetni.

A miniszter a 2007-2013. évekre szóló II. Nemzeti Fejlesztési Terv – az Új Magyarország programja – készítésével kapcsolatban elmondta: a tervezés folyamatában biztosítani kell az összhangot a lisszaboni stratégia nemzeti akciótervével. Ennek megvalósításában az első év végén jár az ország, június 26-27-én *Joaquín Almunia* biztos vezetésével EU-delegáció érkezik Magyarországra, és átnézik a foglalkoztatás és a növekedés területén vállaltak teljesítését.

A II. Nemzeti Fejlesztési Tervhez a Nemzeti Fejlesztési Hivatal két modellszámítást készített, az egyik a növekedésre, a másik a foglalkoztatás bővítésére helyezi a nagyobb hangsúlyt. *Baráth Etele* elmondta: politikai döntés kérdése az, hogy melyik változatot veszik figyelembe, azonban hozzátette: személy szerint a foglalkoztatás növelését jelentő koncepció áll közelebb hozzá. A tárca nélküli miniszter szerint a foglalkoztatás bővítése a költségvetési befizetéseket növelné, kevesebb szociális kiadást jelentene, és ezek kedvezően hatnának a költségvetésre.

Forrás: www.nfh.hu

Magyarország jól használja fel az uniós pénzt

Egy friss bizottsági jelentés szerint a két esztendője az EU-hoz csatlakozott tíz új tagország erőforrás és versenyképességi tartalékot jelent az unió számára, és nem a régiók kegyéből növekednek – jelentette ki *Kóka János* gazdasági és közlekedési miniszter a Lisszabontól Budapestig – Együtt a versenyképes Európáért kétnapos nemzetközi konferencia megnyitóján. Bebizonyosodott, hogy az új tagok megfelelő sebességgel és hatékonysággal tudják felhasználni az uniós forrásokat. Az új tagállamok az uniós alkotmányról szóló népszavazások alkalmával ugyanakkor nem voltak képesek megfelelően bemutatni, hogy taggá válásuk milyen előnyökkel jár a közösség számára. A miniszter szerint a lisszaboni stratégiában túl

Új pénzügyi szabályok az uniós támogatási programokhoz

Az Európai Bizottság azt javasolja, hogy a tagállamoknak nyilvánosságra kellene hozniuk az uniós támogatásból részesültek névsorát. Jelenleg csak azoknak a nevét hozzák nyilvánosságra, akik tisztán az EU által menedzselte programban (pl. Média plusz) vesznek részt, illetve pár tagállam saját hatáskörben úgy döntött, hogy minden kedvezményezett listáját kiteszi az internetre vagy a hivatalos lapokba. Ezentúl azon kedvezményezettek listáját is nyilvánosságra hozni, amelyeket a tagállami hatóságok menedzselnek a Bizottsággal együtt. Az uniós programok mintegy 75 százaléka ilyen, például a mezőgazdasági támogatások és a felzárkóztatási alapok is. A bizottság egyúttal a szabályok egyszerűsítését és átláthatóbbá tételét szeretné elérni változtatási javaslatokkal. Ennek megfelelően kevesebb és egyszerűbb lesz például a kisebb pályázó szervezetektől, vállalkozásoktól és iskoláktól, egyetemektől megkövetelt dokumentáció (például erkölcsi bizonyítvány). A lekötött pénzek rugalmasabban lesznek elköltethetők, hogyha új szükség merül fel.

Együttműködés a kkv-k támogatására

A kis- és középvállalkozásokat (kkv) kívánja közösen segíteni az IC Bank Zrt., az IQSYS Informatikai Rt. és a Brüsszel Center Magyar Pályázati Tanácsadó Központ Kft. A kkv-k bármelyik cégtől kérhetnek segítséget a fejlesztéseikhez szükséges források felkutatásához. Az együttműködés azon alapul, hogy a hitelkérelemhez és a pályázatíráshoz azonos dokumentumokra van szükség, például a hitelkérelem és a pályázatírással ugyanazt az üzleti tervet nyújthatják be a vállalkozások, amelyet így elegendő egyszer elkészíteni. A három társaság piaci feltételek mellett készíti el a vállalkozások számára az üzleti és pénzügyi tervet.

Uniós források fővárosi fejlesztésekre

Rövidesen 800 milliárd forint értékű fejlesztésről dönt a Fővárosi Közgyűlés, amelyet a következő négy évben uniós források bevonásával valósítanak meg – jelentette be *Bakonyi Tibor*. Az uniós projektekkal foglalkozó szocialista főpolgármester-helyettes elmondta, hogy évekig tartó, széles körű előkészítés után révbe érhetnek a fejlesztések, miután eldőlt, hogy az unió 2013-ig mennyi pénzt ad a közép-magyarországi régióknak. Az uniós forrásokból érkező támogatások értéke jövőre lesz a legmagasabb: mintegy 300 milliárd forint, ezután évente csökken a támogatás mértéke. A fővárosi önkormányzat tavasszal benyújtott egy projektlistát az uniónak, amelyen számos közlekedési beruházás szerepel: az 5-ös metró mellett például a Moszkva tér rekonstrukciója is, amely legkorábban 2009-től kezdődhet meg.

sok célkijelölés van, és nincsenek hatékony programok ezek teljesítéséhez. A konferencián Baráth Etele EU-ügyekért felelős tárca nélküli miniszter kitért arra, hogy az eddigi tapasztalatok szerint Magyarországon a Nemzeti Fejlesztési Tervben felhasznált minden euró támogatáshoz másfél euró működő tőke társult, ami nagyon jó arány más tagországok mutatóihoz viszonyítva.

Románia gondban az EU-pénzek elköltésével

Brüsszelben és Bukarestben egyre erősebben agódnak amiatt, hogy Románia képtelen felhasználni az európai uniós pénzeket. Az Euractiv szerint tavaly decemberben 266 millió eurót már elveszített az ország miatt, hogy a pályázatokon elosztható pénzt nem tudták elkölteni. A romániai sajtóban megjelent adatok szerint a tagjelölt ország az EU-támogatásnak még a 40 százalékát is alig képes felhasználni. Egy héttel ezelőtt ezért szokatlan lépésre szánta el magát Sebastian Vladescu pénzügyminiszter: felszólította Calin Popescu Tariceanu román kormányfőt, hogy fogja munkára a minisztereket, továbbá központilag ösztönözzék az érintetteket arra, valósítsák meg a 2004-2005-ös Phare-programok keretében vissza nem térítendő támogatást nyert pályázatokat, amelyek összértéke mintegy 800 millió euró. Románia lassan halad a jövő évtől már tagként járó támogatásokat kezelő ügynökségek felállításával is, ezért az EU jövő év elején akár fel is függesztheti a támogatások folyósítását.

100 milliót nyert a Hegyhát a LEADER-ből

Sikeresen pályázott a Vasi Hegyhát Többcélú Kistérségi Társulás a LEADER programban. Több forduló után a szervezet 100 millió forintos támogatást nyert el. A keretből 90 millió forint osztható szét a térségből beérkező pályázatokra három prioritás mentén. Az első terület „Az értékek velünk élnek” fantázianevet kapta és az aktív kulturális örökségvédelmet, tájházak, bemutatóhelyek létrehozását, és a térségi hagyományörző programokat támogatja a civil közösségek aktív részvételével.

A második terület a vállalkozó kedvű hegyhátiakra számít, és a „Hegyhát kincsei” fantáziánévvel látták el. Ennek alintézkedései speciális helyi termékek előállítását, mezőgazdasági, kézműves élelmiszer specialitások gyártását és az ehhez szükséges infrastruktúra kialakítását segítik, hisz ez a pályázati egység beruházási jellegű. Az előállított termékek marketingjére is ad lehetőséget a kiírás. Katalógusokra, fesztiválokra, termékbemutatókra is fordítható a pénz. A harmadik prioritás elsősorban az

önkormányzatokat célozza, bár nagyon sok önkéntes munkára, civil közreműködőre is számítanak ebben.

A terület „Harmóniában a természettel” címet kapta, s az önkormányzatokat aktív környezetvédelemre serkenti, de a települések egy-egy arculatának kialakításához is hozzájárul zöldterületek, parkok, egységes utca és névtáblák kialakításával. Ez utóbbi prioritás egyik alintézkedése a megújuló energiaforrások felhasználásának kezdő lépéseihez is segítséget ad elsősorban a turizmus és mezőgazdaság területén.

A program gazdái az életminőségi javulása mellett a további nagyszabású térségi projektek elindításához szükséges összefogást is várnak a LEADER programtól a megvalósulás szakaszában a Hegyháton.

Forrás: www.localinfo.hu

Kilencmilliárd területfejlesztésre Észak-Magyarországon

Idén összességében kilencmilliárd forint pályázati pénz jut egyebek mellett decentralizált terület és régiófejlesztési célokra, valamint a Váserhelyi-terv helyi megvalósítására a Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves és Nógrád megyék alkotta észak-magyarországi régióban.

Munkahelyteremtő és infrastrukturális célokra 2,144 milliárd, turisztikai és idegenforgalmi fejlesztésekre 407 millió forintot ítélték oda – mondta Szabó György, a regionális fejlesztési tanács elnöke. Először idén történt meg, hogy már az év első felében döntött a területfejlesztési tanács a pályázati pénzek odaítéléséről, korábban mindig az esztendő második részében volt döntés, most viszont ennek köszönhetően hamarabb megkezdődhet a pályázatban foglaltak megvalósítása – tette hozzá.

Az összességében kiosztott mintegy kilencmilliárd forint majdnem felét, mintegy 4 milliárd forintot a Bodroghözben megépülő, a Váserhelyi-tervhez kapcsolódó árvízvédelmi veszélyeztető beruházáshoz illeszkedő szennyvízelvezetési, – kezelési munkákra fordítják – mondta Szabó György. Itt és ezzel Cigánd, Tiszakarád, Nagyzóvágy, Ricse és Pácin szennyvízelvezetési, kezelési problémái oldódnak meg. A régió megyéiről szólva Szabó elmondta: Borsod pályázó települései területfejlesztésre 1430, Heves 471, míg Nógrád 573 millió forintot nyertek. A régióban a munkahelyteremtő beruházásra megítélt pályázati pénzeknek köszönhetően mintegy négyszáz új munkahely jöhet létre.

Forrás: www.fn.hu

Új hitelgarancia vidékfejlesztő kkv-knak

Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHA) „Kalácsa” garancia-program-

Kohéziós politika: fokoznák a városok támogatását

Elfogadta az Európai Parlament a német szocialista Angela Krehl jelentését, amely a kohéziós politika iránymutatásaival foglalkozik. Ez javasolja, hogy a városok több támogatást kapjanak, hogy kiemelten támogassák a másodlagos úthálózatokat, valamint a kis és közepes vállalkozásokat. Az uniós iránymutatások közé bevették a Natura 2000 program speciális támogatását és a vízügyi keretirányelvet is. A vitában Becsey Zsolt néppárti képviselő arra hívta fel a figyelmet, hogy kiemelten kell kezelni „a perifériákon lévő területeket, hiszen „megközelítésük nem oldható meg piaci alapon, és versenyképességüknek, valamint a lakosság helyben maradásának előfeltétele a vidékfejlesztés, ezen belül a kapcsolódó ráhordó utak, bekötő utak megteremtése”. Az iránymutatásokat legkésőbb három hónappal az után kell elfogadni, hogy 2006 júliusában életbe lép a strukturális alapok általános szabályozása. Ehhez az EP-nek is hozzájárulását kell adnia.

Évi egymillió euró természeti katasztrófákra

Az Európai Parlament felülvizsgálta az uniós szolidaritási alapokat szabályozó rendeletet. Ennek alapján az alap kiterjedne a terrortámadások, a jelentős egészségügyi válsághelyzetek, környezeti, ipari és technológiai katasztrófák következményeinek kezelésére, felszámolására is. A szolidaritási alap évi 1 milliárd euróval támogathatná ezt a tevékenységet 2007 és 2013 közt. Ebből a katasztrófa sújtotta tagállamok és tagjelöltek részesedhetnének. Definícióját a „katasztrófa” jelentését is, mely „olyan nagy, romboló hatású esemény, amelynek során a lakosság és a környezet súlyos károkat szenved, például árvíz, tűz vagy szárazság esetén”.

Nem fizetnek a V4-ek

A visegrádi országok agrártárcái egybehangzón megtagadják a mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek felhalmozása miatt kirott bírság megfizetését, amit az Európai Bizottság az uniós tíz tagállamára közel négyszáz millió euró értékben szabott meg. A magyar, a cseh, a lengyel agrártárca vezetői Szencen megállapodtak, hogy a 381,9 millió eurót kitevő bírság visegrádi négyekre eső részéből, a teljes összeg 77 százalékát jelentő összegből „egyetlen centet sem hajlandók megfizetni”. Magyarországra eső rész meghaladja a 89 millió eurót. A V4-ek visszautasították a bizottság szerintük alaptalan állítását is, mely szerint országaik megengedhetetlen mennyiségű rizst, sertéshúst, baromfit, gombát, mandarint, ananászt, gyümölcsleveket és egyéb élelmiszeripari termékeket raktározának. Szerintük az uniós számítási módszerei nem helytállóak. A négy ország egyikeben sem voltak és jelenleg sincsenek felhalmozott tartalékok, ezért nem is veszeléztethetik az uniós piacát – állították.

ja elsősorban a vidékfejlesztés területén működő kis- és közép vállalkozások részére nyújt május elsejétől kedvező feltételek mellett hitelgaranciát – jelentette be Ulrich Anikó. Az alapítvány ügyvezető igazgatója azt is elmondta: az uniós forrásból, az Európai Beruházási Alap (European Investment Fund, EIF) viszontgaranciájával működő programra 2007. június 30-ig összesen 10 milliárd forint hitelt nyújthatnak garanciát olyan kkv-knak, amelyek 3 és 10 év közötti futamidejű hitelt vesznek fel, legfeljebb három éve működnek, és 100 főnél kevesebb alkalmazottat foglalkoztatnak. A program keretében a hitel 20 és 80 százaléka nyújtott garanciát, ám átlagosan 58 százalékkal kalkulálnak, amelynek 70 százaléka az állam viszontgaranciát vállal, míg 30 százaléka az alapítvány saját kockázata, ám ennek felét az EIF megelőlegezi, amelyet vissza kell fizetni. A garancia egyszeri díja a hitel összegének 0,25 százaléka. Az alapítvány az Európai Bizottság Multiannual Programja keretében ez év áprilisában pályázati úton nyerte el a viszontgarancia nyújtás lehetőségét.

Jelentősen bővül a kkv-k hitelezése

Az elmúlt hat évben megtöbbszöröződött a kis- és közép vállalkozások által felvett hitelek állománya, 1999-ben ez 460 milliárd forint, 2005 végén már közel 3 ezer milliárd forint volt – jelentette be *Kállay László*. A Gazdasági és Közlekedési Minisztérium főosztályvezető-helyettese arról is beszélt, hogy a Második Nemzeti Fejlesztési Tervben a kormányzat szeretné egyszerűsíteni és kibővíteni a kkv-k hitelezését, hogy az döntő részt képviseljen a külső forráshoz való hozzájárulásukban.

Központi program az ötven év felettiek foglalkoztatására

A Foglalkoztatáspolitikai és Munkügyi Minisztérium ismételt meghirdeti az ötven év feletti álláskeresőkhöz elhelyezkedésének elősegítését szolgáló központi programot, amely 2006. május 1-én indul, és egy évig tart.

Az elsőként tavaly elindított ötven év felettiek foglalkoztatását elősegítő program ugyanis a munkaügyi központok szerint sikeresnek minősült. 2005-ben országosan több, mint 43 ezer fő kapcsolódott be a programba az idősebb álláskeresőkhöz köréből. Ennek segítségével közel 27 ezer ötven év feletti munkanélküli foglalkoztatása valósult meg. A legsikeresebb elem a kísérletképpen bevezetett „munkakipróbálás” támogatása volt. Ez azt jelenti, hogy az ötven éven felüli munkanélküli foglalkoztatására vállalkozó munkáltató támogatásként három hónapig meg-

kaphatta a kifizetett munkabérnek és járulékainak teljes összegét, képzettségi szinttől függően, legfeljebb 90 ezer forintig. A „munkakipróbálás” folyamatában a munkáltató lehetőséget kap arra, hogy megismerje a személy munkavégző-képességét, munkabírását. Az egyén pedig bebizonyíthatja, hogy tud dolgozni, alkalmas a munkakör betöltésére, és ezáltal tartós munkára. A munkaadók többsége a „munkakipróbálás” időszaka alatt elégedett volt a munkavállalókkal. Ennek köszönhetően a továbbfoglalkoztatásra magas arányban (70-80 százalékból) került sor.

Az ötven évesnél idősebb munkanélküliek elhelyezkedésének elősegítését szolgáló központi programtól továbbra is azt várja a Munkaügyi Minisztérium, hogy segítse elő az ötven év feletti munkanélküliek elhelyezkedését, és járuljon hozzá a tartós foglalkoztatás megvalósulásához.

Forrás: www.fmm.gov.hu

PHARE-támogatással szüntetik meg a román-bolgár határt

A román-bolgár határ menti regionális együttműködési irodák mintegy 100 ezer eurós vissza nem térítendő európai Phare-támogatással készülnek a Románia és Bulgária közötti határellenőrzés megszüntetésére.

A támogatás segítségével ösztönzik helyi egyes vállalatok létrehozását, újjáépítik az infrastruktúra egy részét, turisztikai programokat szerveznek, kulturális csereprogramokat indítanak.

Civil szervezetek, közintézmények, szakszervezetek, iskolák, egyetemek, üzleti vállalkozások június 7-ig adhatják be pályázataikat. A bukaresti integrációs minisztérium válogatja ki a legjobbakat, amelyek benyújtói néhány hónapon belül meg is kapják a támogatás összegét. A pályázóknak 10 százalékos önrésszel kell rendelkezniük. A minimális elnyerhető támogatás 10 ezer euró, a maximális 50 ezer. A programban a román határ menti megyék vesznek részt, s a sikeres pályázat alapfeltétele a román-bolgár partnerség.

A regionális irodák szakemberei szerint hasznos lenne egy román-bolgár gabonabörze létrehozása, illetve a régió turisztikai értékeinek közös kiaknázása. Hajóutak keretében sorra lehetne látogatni a Dunán lévő bolgár és román szigeteket, amelyek igen közel vannak egymáshoz. Lehetőség nyílhat arra is, hogy a turisták bolgár települést (például Silistrát) és román várost (például Calarazit) látogassanak meg egy utazás keretében. Ennek egyik akadálya a megfelelő nyelvtudás hiánya, ezért a Phare-pénzből nyelvtanfolyamokat is szerveznek.

Forrás: www.euractiv.hu

Megemelték a méhészeti támogatást

180 millió euróval megemelte a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium (FVM) a 2005/2006-os végrehajtási időszakra szóló méhészeti támogatást. A támogatás forrása a központi költségvetés FVM fejezetében a Méhészeti Nemzeti Program jogcímen előirányzott összeg, valamint az Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garancia Alap terhére az EU Bizottsága határozata szerint a Méhészeti Programban meghatározott célok megvalósításának támogatására meghatározott pénzüsszeg.

Ibis szálloda épül Győrött

Háromcsillagos Ibis szállodát épít uniós támogatással Győrött a Moson Kft., az Accor Pannónia szállodavállalat 100 százalékos projektársasága. A győri nemzetközi kereskedelmi központ szomszédságában létesülő beruházás 1,3 milliárd forintba kerül, az összeg 18 százaléka, 250 millió forintot pályázat útján nyerte el a beruházó a Regionális Fejlesztés Operatív Program keretében.

Nem lesz idén kukorica intervenció

Az Európai Unió nyitott arra, hogy megvizsgálja, miként segíthetne az ár- és belvív által érintett gazdálkodóknak a tekintetben, hogy az egységes terület alapú támogatási kérelmeiket a kijelölt benyújtási határidőt követően is leadhassák – mondta *Mariann Fischer Boel*, az unió mezőgazdasági biztosa budapesti látogatásán. Ugyanakkor jelezte: nem feltétlenül a határidő meghosszabbítása jöhet csak szóba segítségként, hanem más megoldásokra is lehet gondolni. Ezeket azonban nem részletezte. Felhívta ugyanakkor a figyelmet arra, hogy az ár- és belvízkárok nem csak Magyarországot sújtották, hanem az unió más államait is. A biztos azt is elmondta, hogy a kukorica termelők idén már nem számíthatnak intervenció támogatásra, ugyanis óriásiak a felhalmozott készletek, s ezek mintegy 80 százaléka magyar kukorica. A biztos szerint a felesleges készletekből biodizelt kellene gyártani.

Gabonasilók épültek Szombathelyen

Az Agro-Pannónia Kft. több, mint 220 millió forintos beruházással 15 ezer tonna gabona befogadására alkalmas tároló rendszert épített fel szombathelyi telephelyén. A beruházáshoz 90 millió forintos támogatást nyertek el az AVOP pályázatán. Az összesen hat, egyenként 2,5 ezer tonna gabona elhelyezésére alkalmas korszerű technikával felszerelt siló feltöltését hamarosan megkezdik kukoricával. A Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatallal már megkötött szerződés értelmében az intervenció készlet egy részét tárolják majd Szombathelyen.

Ki is volt a 2004-es csatlakozás legnagyobb nyertese?

Május elején mutatta be az Európai Bizottság azt a tanulmányt, amelyben a tíz tagország – köztük Magyarország is –, a csatlakozása után eltelt két esztendő távlatából elemzi a bővítést. Joaquín Almunia gazdasági és pénzügyi biztos, valamint Olli Rehn bővítési biztos a tanulmány bemutatásakor többször hangsúlyozták, hogy az Európai Unió legnagyobb bővítése sikeres volt. A bizottsági közleménynek¹ a címe ezért is: „Két évvel a bővítés után – Gazdasági siker”.

A Bizottság által megrendelt tanulmány kézhezvételekor sokunkban felmerült a kérdés, hogy vajon a bővítés kinek is volt egy sikertörténet, és vajon a tanulmány elkészítői minek az alapján vonták le e konklúziót.

A tanulmány szerint a 2004-es legnagyobbra törő, legnagyobb, és egyben a legbonyolultabb bővítés az Európai Unió gazdasági dinamizmusának és modernizációjának katalizátora volt, amely mind a 24 tagország gazdaságát olyan fejlődési pályára állította, amely segítségével a kelet és a nyugat egyszerre tud megbirkózni a globalizációs hatásokkal. Visszatekintve e két évre, a tanulmány megállapítja, hogy a bővítéssel együtt járó gazdasági változások zökkenőmentesen folytak le a térségben, és a munka-, valamint a termékek piacán sem okozott jelentősebb problémát az átállás. A Bizottság szerint ezen siker a hatalmas és éveken át tartó előkészítő munkának köszönhető.

Bár az EU ötödik bővítésének értékelése optimizmusra ad okot, ne feledjük, hogy újak és régiek egyaránt szembesülnek az öregedő társadalom mindennapi problémáival, és az ezzel együtt járó gazdasági változásokkal, amelyek lassú, de biztos válsághoz vezethetnek, amennyiben Európa nagyon gyorsan nem talál rá gyógyírt².

A tanulmány szerint a 2004-es bővítés számtalan új lehetőségét kínált újaknak és régieknek egyaránt azért, hogy lépést tarthassanak a globális térben kialakult heves versennyel. A bővítéssel együtt járó integrációs folyamatot – főleg gazdasági téren – tehát tovább kell mélyíteni, mert Európa máskülönben nem tud versenyképes maradni e világban.

A keleti gazdasági expanzió 75 millió újabb fogyasztót hozott, amely jelentősen fellendítette a régi tagországok termelési és kereskedelmi lehetőségeit, valamint beruházási esélyeit. Természetesen nem mindegyik volt tagország rendelkezett megfelelő kapacitással, hogy eleget tegyen a kibővített egységes piac adta igényeknek. További tanulmányok alátámasztják, azt a korábbi sejtésünket, hogy a legnagyobb nyertes a kelet-, közép-európai térség pénzügyi hatalma, Ausztria lett.

Természetesen az új tagországok is profitáltak a csatlakozásból, bár itt olyanokat említ a tanulmány, mint gyors ütemben folyó gazdasági fejlődés, az ezzel összefüggő munkanélküliségi ráta jelentős lefaragása, valamint gazdagabb szomszédainkhoz való gyorsabb felzárkózás lehetősége.

A mindenki győztes teóriát pedig azzal támasztja alá a tanulmány, hogy mind az EU-15-ök és EU-10-ek, mind az EU-10-ek között jelentősen fellendült a kereskedelem és a beruházások száma, amely gazdasági növekedést és újabb munkahelyeket eredményezett. Továbbá a globális környezetben az EU-15-ök versenyképesek maradhattak (érdekes, hogy itt nem említi az EU-10-eket). Zárógondolatként pedig megjegyezi, hogy az uniós fogyasztó számára is kedvező a piac kibővítése, hiszen olyan termékválasztékkal lepték meg, hogy választani alig tud.

A gazdasági mutatók bemutatása előtt azonban ne feledjük, írja a Bizottság, hogy a bővítés elsősorban politikai és stratégia fontossággal bír, és csak azután jön e folyamatnak a pénzügyi értékelése. Most tehát, hogy tisztában vagyunk a prioritási sorrenddel, nézzük meg a számokat!

SZÁMOTTEVŐ NÖVEKEDÉS ÉS STABILITÁS

1997 és 2005 között az EU-10-ek gazdasági növekedése elérte a 3,75 százalékot, míg az EU-15-öknél csak 2,5 százalékot mértek. Az átlagkereseteket összehasonlítva 1997-ben az EU-10-ek az EU-15-ök átlag jövedelmének a 44 százalékát épp elérte, míg 2005-ben már egy régi tagországbeli kereseténél a felét vihettük haza. A felmérés szerint a legszegényebb országokban volt a legnagyobb a jövedelemnövekedés. Általánosságban megállapítható, hogy a bővítés folyamatos gazdasági növekedést eredményezett, de azért azt hozzáteszi, hogy a keresetek közötti különbség igen nagy, míg Luxemburg eléri az EU-15-ök GDP/fő³ átlagának a 210 százalékát, addig Litvánia csak a 40 százalékot.

Az inflációs- és kamatráták az új és régi tagországokat összehasonlítva közelebb kerültek egymáshoz, amely a gazdaságpolitika hitelességének a jele. Sajnálatos módon a közpénzek kezelése az újaknál még mindig az átmeneti időszak jeleit viseli, amelyen jó lenne sürgősen változtatni. Az euróövezethez való csatlakozás egyik kitétele, hogy az államháztartási hiány ne érje el a GDP 3 százalékát. Nos, amellet, hogy 2004-ben a tíz országból hatban jelentősen nagy költségvetési hiányt jelentettek, az elmúlt két évben, többségükben pozitív változás volt megfigyelhető.

AZ INTEGRÁCIÓJ NYERTESEI

A csatlakozás nyertes szektora a kereskedelem: az EU-15-ök nyitott gazdasága következtében a GDP-jük 93 százaléka származik kereskedelemről (exportból és importból) állítja a tanulmány, míg az EU-10-ek körében a bevételek 55 százaléka származik csak a kereskedelemről. 1993 óta lassan nő az EU-15-ök importja az EU -10-ek országába: 56 százalékról 2005-re 62 százalékig ment fel a részesedésük. Fordítva is igaz a növekedés. Az EU-10-ek importja 8 százalékkal nőtt, és így elérte a 13 százalékot. A tíz közül a legnagyobb exportáló országok Csehország és Lengyelország.

¹ COM (2006) 200 final

² Itt jegyezném meg, hogy jelenleg az Európai Unió a demográfiai válságot nem egy átfogó és átgondolt családpolitikával kívánja megoldani, hanem csakis és kizárólag idegenek betelepítésével.

³ Vásárlóerő-paritás alapján kiszámolt GDP

Bár az EU-10-ek piaci részesedése jelentős, az EU-15-ök tekintélyes kereskedelmi többletet halmoztak fel az újakkal szemben. Míg az új tagországok alacsony vagy közepes technológiával, de ugyanakkor intenzív munkaerőt igénybevevő termékekkel vannak jelen a piacon, addig a régi tagországok olyan termékekkel uralják a piacot, melyek előállítására több pénzt kell fordítani, valamint magasabb technológiát és szakértelmet igényel.

Az integráció második nyertesei a közvetlen külföldi befektetések (vagy angolosan FDI), amelyek tulajdonképpen a rendszerváltás óta léteznek. 2004-ben ennek összege elérte a 190 milliárd eurót, azaz a 10-ek GDP-jének a 40 százalékát. Természetesen a legnagyobb befektetők a régi tagországok, amelyek közül Németország és a Skandináv országok a legaktívabbak. A tőke 55 százaléka a szolgáltatási szektorba folyt, míg 37 százaléka a gyártásba. Magyarországon, Csehországban és Szlovákiában a modern technológiát igénylő gyártásba investáltak, mint például a telekommunikáció-, autó-, vagy komputer ágazatba.

Harmadikként a Bizottság a pénzügyi piac stabilitását emelte ki nyertes szektorként. A piacgazdaságra való áttérés sikere fontos, a tanulmány azonban rámutat, hogy a kelet-, közép-európai országok pénzpiaca igen kicsi. A bankszektorban történt integráció megnyitotta a bankok által nyújtott kölcsönök közötti versenyt, amely például Magyarországon azt eredményezte, hogy olcsóbb lett kölcsönt felvenni.

A Bizottság által közzétett tanulmány kitér arra is, hogy a bővítéssel kapcsolatban terjesztett rémhírek egyike sem igazolódott be. A re-lokáció, azaz a munkahelyek nyugatról keletre vándorlása, vagy a keleti munkavállalók tömeges nyugatra vándorlása nem igazolódott be. Az integrált piacot szabályozó hatalmas mennyiségű EU joganyag is megfelelően lett adaptálva az új tagországokban.

MEZŐGAZDASÁG ÉS FOGLALKOZTATOTSÁG

Külön rész foglalkozik a nagy kihívásokkal megbirkózó mezőgazdasággal, valamint a munkavállalói és szociális kohézióval.

Az európai Közös Mezőgazdasági Politika (a KAP) jelentősége természetesen felértékelődött. Amellett, hogy az új tagországok mezőgazdasága messze nem olyan produktív, mint a régi tagországoké, fontos megjegyezni, hogy a csatlakozás óta jelentős modernizációs folyamat ment keresztül a szektor, és közben nőtt a gazdák jövedelme. A mezőgazdasági kereskedelem megduplázódott; itt főleg a feldolgozott termékek eladása nőtt.

Az új tagországokban továbbra is jelentős a munkanélküliségi ráta, és a fiatalok valamint idősek foglalkoztatási mutatói igen alacsonyak. Ettől függetlenül a tanulmány rámutat arra, hogy az EU-10-ekben hatályba lépett az EU munkajog, figyelembe veszik az egészségi és biztonsági előírásokat a munkahelyeken, a nemek között egyenlőséget és a diszkrimináció ellenes rendelkezéseket betartják, a szociális dialógus és a szociális védelem pedig működik.

A BŐVÍTÉS KÖLTSÉGVETÉSI HATÁSA

A tanulmány végül kitér arra, hogy mennyibe is került a bővítés az Európai Uniónak. Az elmúlt 15 évben körülbelül 28 milliárd

eurót kapott az EU-10, azaz az előcsatlakozási tárgyalások során már javában folyt az EU-15-ök által folyósított pénzügyi támogatás. Az EU költségének 6,9 százaléka megy az EU-10-nek, míg azok befizetése az EU kasszába 4,7 százalék (ezért papíron nem nettó befizető az EU-10). Az uniós pénzek összege például a magyar GNI 0,25 százalékát tette ki, míg az átlag 0,6 százalék volt (!). A közös finanszírozásra épülő projektek is szép számmal valósultak meg, bár igen nagy volt az EU-15-ök féltelme, hogy a szegényebb új tagországok nem tudnak pénzt félretenni az uniós beruházásokra.

Az Európai Bizottság által bemutatott tanulmányt újabban fogják követni, hiszen van mit fejleszteni az EU-10-ek körében. Nagy várakozás övezi például az oly régen várt szolgáltatások piacának integrációját, vagy a régi tagországokkal szemben még mindig életben lévő munkavállalási embargó feloldását. Nos, ha csak e két jelentős gazdasági növekedést indukáló eszköz közül egy megvalósul a közeljövőben, érdemes lesz újra górcső alá venni a térség gazdasági fejlődését.

Dr. Voller-Szenci Ildikó

Brüsszel, 2006. május

Aditus-projektek

Rovatunkban a tanácsadók által elkészített és menedzselte projektek közül válogatunk.

A kompetencia-alapú oktatás tárgyi és személyi feltételeinek megteremtése a mélykúti Szvetnik Joachim Általános Iskolában

A KÖRNYEZET

Mélykút Magyarország déli részén, Bács-Kiskun megyében, a Felső-Bácskában helyezkedik el. Lakosainak száma 5683 fő. A roma származású lakosság aránya 4 százalék. A település a Jánoshalmi statisztikai kistérség tagja, Kéleshalmával, Borotával és Jánoshalmával együtt. Jánoshalma kistérsége nem alkot valós tartalmú önálló területi egységet. A közel 10.000 lakosú Jánoshalma nem teljes értékű városi centruma vidékének: igazi vonzáskörzete még nem alakult ki, s központi funkciói is meglehetősen hiányosak. A körzet települései, amelyek egykor a bajai és a kiskunhalasi járás részei voltak, ma is inkább e két szomszédos városhoz kötődnek. A lakosság demográfiai, foglalkoztatottsági mutatói kedvezőtlenek. A népesség átlagos végzettségi szintje a megyében a legalacsonyabbak egyike (7,67 osztály) volt 1990-ben. Az oktatás intézményrendszere azonban valamivel fejlettebb, mint a szomszédos bácsalmási térségben, mivel itt két középiskola is van. A munkanélküliség szempontjából is az egyik leghátrányosabb helyzetű kistérség. A foglalkoztatási gondok már évtizedek óta jellemzik a térséget. Az aktív keresők jelentős hányadát még jelenleg is a mezőgazdaság foglalkoztatja, bár csökkenő mértékben. A térség fejlődését akadályozza a népesség rendkívül alacsony szintű iskolai végzettsége. Emiatt a munkanélküliek számára biztosított ún. aktív foglalkoztatáspolitikai eszközökkel (képzésekkel, átképzésekkel) sem lehet megfélemlő eredményeket elérni.

A településért tenni akaró polgárok körében megfogalmazódott egy pozitív jövőkép, amelynek záloga és megvalósítója az ifjúság lehet. A jövőkép megvalósításának egyik legfontosabb eszköze pedig az ifjúság helyzetének a javítása. Ennek érdekében most készül a település ifjúsági cselekvési programja. Mélykút és az iskola vezetése felismerte azt a tényt, hogy bár nem lehet gyors és látványos sikereket elérni, de a legjobb befektetés a jövőbe a humán erőforrás fejlesztése. Ehhez kínált jó lehetőséget a HEFOP „Felkészítés a kompetencia-alapú oktatásra” című pályázati felhívása, amely 2005. júliusában jelent meg. A pályázati lehetőség filozófiáját az a felismerés adja, hogy a felmérések szerint a magyar diákok a fejlett országokban tanuló kortársaikhoz képest gyengén teljesítenek az értőolvasás, a számolási, matematikai készségek területén. Versenyhátrányban vannak az idegen nyelv ismeretét illetően, és a szociális kompetenciák fejlesztésére szolgáló oktatási környezet, valamint az életpálya építés iskolai feltételei sem optimálisak. A digitális kultúra közoktatásban történő elterjedése ugyancsak elengedhetetlen a versenyképes tudás, a munkaerő-piaci boldogulás szempontjából. Mindez indokolja a pedagógusok és az intézményvezetés felkészítésének szükségességét a kompetencia alapú oktatás elterjesztése érdekében. A mélykúti Szvetnik Joachim Általános Iskola névadója Szvetnik Joachim ötvösművész, aki 1977-ben részt vett a Szent Korona és a koronázási jelvények azonosításában. Az önkormányzati fenntartású intézmény a település egyetlen iskolája. Az évfolyamok száma 8. Az elsőosztály kivételével, ahol ebben az évben csak két osztály indult, minden évfolyamon három – három osztály működik. Valamennyi osztálynak saját tanterme van. A felsős osztályoknál ezek a tantermek egyben a szaktantermek is. Az iskola informatikai ellátottsága közepesnek mondható. Az intézmény személyi állománya 42 fő. Az intézményben 14 főtanító, 20 főtanár és 8 fős technikai személyzet dolgozik. Szakos ellátottsága teljes.

A PROJEKTRŐL ÁLTALÁBAN

A projekt tervezése során több szempontot kellett megvizsgálnunk, amely megnehezítette a pályázat elkészítését is. A projekt megtervezésénél különös figyelmet fordítottunk a pedagógusok kiválasztására: a szakmailag leginkább motivált szakembereket vontuk be, hiszen a részvétel jelentős többletmunkával is jár. Figyelembe kellett azt is vennünk, hogy a jövőévi tanrendet úgy kell kialakítanunk, hogy a projektben részt vevő pedagógusok adaptációs munkáját lehetővé tegyük a választott évfolyamon. Tevékenységünket úgy állítottuk össze, hogy az ne járjon a gyerekek indokolatlan terhelésével sem. A kompetencia-alapú oktatás bevezetése és elterjesztése során a felmenőrendszerű adaptációra törekedtünk.

A projektben 2 intézményvezető és 7 pedagógus vesz részt. A pedagógusok képzések keretében sajátítják el a kompetencia-alapú oktatáshoz szükséges ismereteket. A projektben 2 tanító vesz részt: 1 pedagógus az iskola 1. évfolyamán adaptálja a kompetencia-alapú oktatást matematika tárgyban és 1 pedagógus 1. évfolyamon magyar tantárgyban. Ez azért fontos, mert a kisiskolás korban megfelelően elsajátított alapképességek és készségek, továbbá kulcskompetenciák (szövegértőolvasás, logika) a későbbi sikeres tanulás feltételei. A felsőtagozatban a kompetencia-alapú oktatás adaptációja megtörténik az 5. évfolyamon rajz tantárgyban. A 7. évfolyamon magyar, matematika, fizika és az informatika tárgyakban, ezzel javítjuk a gyermekek továbbtanulási esélyeit is. Az adaptációs munka során különös hangsúlyt helyezünk a hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igényű, valamint a roma tanulók esélyeinek növelésére is. A kompetencia-alapú oktatás bevezetését elsőlépésként a fenti évfolyamokon tervezzük, de pedagógusok a képzés keretében elsajátított ismereteket minden általuk tanított osztály esetében alkalmazni fogják. Célunk az, hogy a kompetencia-alapú oktatás minél hamarabb elterjedjen iskolánkban. A továbbképzésben résztvevő pedagógusok kollégáiknak is bemutatják az új eszközök alkalmazási területeit. Elkészítik a szükséges dokumentációt: az elkészült tanterveket, tanmeneteket, fejlesztési terveket, a felhasználni kívánt adaptált oktatási programcsomagokat, digitális tartalmakat, segédleteket, projektterveket a TIOK szakértőivel véglegesítjük. Az iskola életében bekövetkező változásokról belső továbbképzések, tájékoztatók keretében mind a tantestület, mind az intézmény nem pedagógus dolgozói, mind az óvodapedagógusok, mind a középfokú oktatási intézmények, a szülők és tanulók számára felkészítést, információs napokat tartunk. A projekt keretében megtörténik a kompetencia-alapú oktatáshoz szükséges informatikai eszközök (laptop, multimédiás számítógép, projektor, digitális tábla) beszerzése is. A projekt megvalósítását, a célok teljesítését zárókonferencia keretében értékeljük, és kiadványban, valamint sajtótájékoztatón tájékoztatjuk településünk lakóit az elért eredményekről. A projekt jelenleg a támogatási szerződés megkötésének szakaszában van. A projekt megvalósításáról és eredményeiről a továbbiakban is beszámolunk.

Petri Márta
tanácsadó
Aditus Kft.

PÁLYÁZNI MUSZÁJ, MÉG AZ ÖNKORMÁNYZATOKNAK IS

A rovatunkban feldolgozott témákkal az önkormányzati vezetőknek szeretnénk segítséget nyújtani.

Információ: Makai Attila 06 (1) 354-1638, aditus@aditus.hu

Az a bizonyos „Norvég Alap”

A jelenleg élő pályázati kiírások közül az egyik legnagyobb érdeklődés az úgynevezett „Norvég Alap”-ra irányul. Nem véletlen ez, hiszen ez a pályázati rendszer igen összetett, különböző típusú szervezetek pályázhatnak rá. Éppen a pályázat összetettsége miatt érdemes azonban alaposan tájékozódni, mielőtt nekivágunk magának a pályázat megírásának, hiszen így sokkal célratörőbb és eredményesebb lehet a munkánk.

NAHÁT, EZ NEM IS EGY PÁLYÁZATI ALAP!

Bizony két pályázati alap került egy pályázati felhívás keretében meghirdetésre. Ezek a *Norvég Finanszírozási Mechanizmus* és az *Egyesült Gazdasági Térség (EGT) Finanszírozási Mechanizmus*. Fontos tudni, honnan származik a pénz, hiszen az elbírálásnál értékelési szempont, a pályázónak milyen kapcsolatainak vannak a támogatást nyújtó országokkal. Az EGT-nek az Európai Unió tagállamain kívül tagjai még Izland, Lichtenstein és Norvégia, amelyek 2004-2009 között évi 120 millió eurót fizetnek az EGT Finanszírozási Mechanizmusba. Magyarország részesedése körülbelül 10 százalék, azaz 12 millió euró évente. Ezen túlmenően Norvégia további 113 millió euró hozzájárulást biztosít a 10 új tagállam számára a Norvég Finanszírozási Mechanizmuson keresztül, amelyből kb. 13 százalék, azaz 15 millió euró Magyarország részesedése. Bár két támogatási alapról van szó, eljárásrendjükben egységesnek tekinthetők, egységes szabály-rendszer vonatkozik rájuk, és egységes intézményrendszer kezeli őket. Megjegyzem az apró eltérések, meghatározhatnak olyan lényeges elemet, mint például az igényelhető támogatási intenzitás maximuma!

MILYEN TÍPUSÚ PÁLYÁZATOKAT LEHET BEADNI?

A pályázatoknak két típusa van:

- Az *önálló projekt*, ahol a pályázó világosan meghatározott munkafolyamat megvalósítására, világosan meghatározott célok elérésére és pontosan definiált feladatok elvégzésére pályázik. Fontos tudni, hogy itt viszonylag magas az igényelhető legkisebb támogatás, 250.000 euró, maximum 3 millió euró.
- A másik pályázati típus a *pályázati alapok*, ahol a kis költségvetésű projektek támogathatósága érdekében meghatározott célra rendelt támogatási összeget egy közreműködő szervezet oszt szét további pályázattal. Közreműködő szervezetek lehetnek például nem kormányzati szervezetek, kutatóintézetek, vagy más célcsoportok illetve szektorok, amelyek országos hálózattal, pályázatkezelési tapasztalatokkal rendelkeznek. Mivel itt a potenciális pályázók száma kicsi, a továbbiakban kizárólag az önálló projektekről foglalkozunk.

MIRE IS PÁLYÁZHATUNK?

9 kiemelt célterületen, 33 célterületre lehet pályázatot benyújtani. Terjedelmi okok miatt csak a kiemelt célterületeket soroljuk fel:

1. Környezetvédelem,
2. Fenntartható fejlődés,
3. Humán erőforrás-fejlesztés, oktatás,
4. Egészségügy,
5. Gyermek és ifjúság,
6. Az európai örökség megőrzése,
7. Regionális fejlesztés és határon átnyúló együttműködés,
8. Bel- és igazságügyi együttműködés,
9. Tudományos kutatás.

Nagyon fontos, hogy a pályázati kiírást részletesen tanulmányozzuk, és pontosan, egyértelműen határozzuk meg, melyik célterületre pályázunk. A pályázat címének megadásakor könnyítsük meg a pályázat értékelői-

nek helyzetét azzal, hogy a címbe beépítjük a célterületnek a kiírásban szereplő meghatározását. Például, ha szürkemarha tenyésztés fejlesztésére szeretnénk pályázni Píripócon, ami a 2. kiemelt terület: Fenntartható fejlődés, Az organikus mezőgazdaság fejlesztése; hazai növény- és állatfajták termesztése, ill. tenyésztése célterülethez illeszkedik, akkor legyen pályázatunk címe: *Az organikus mezőgazdaság fejlesztése; hazai állatfajta, a szürke marha tenyésztésének fejlesztésével Píripócon.*

JOGOSULTAK VAGYUNK A TÁMOGATÁSRA?

- Támogatásra jogosultak *önálló projektek* esetén: bármely Magyarországon alapított, hivatalos nyilvántartásba vett, vagy bejegyzett állami, magán vagy nem kormányzati szervezet, amely a köz érdekében tevékenykedik – pl. nemzeti, regionális és helyi hatóságok, oktatási/kutatási intézmények, környezetvédelmi szervezetek, önkéntes és közösségi szervezetek közösségi és magán szervezetek közötti együttműködések.
- *A közérdek/közhasznúság kiemelkedően fontos a támogatott tevékenységek szempontjából.* A Finanszírozási Mechanizmusok a közérdek/közhasznúság fogalmának pontos meghatározását nem adják meg. Ugyanakkor fontos megjegyeznünk, hogy a „köz” nem egyenlő a „kormányzat/közigazgatás” fogalmával. A közérdek/közhasznúság olyan tevékenységekre utal, melyből a köznek, mint egésznek vagy annak egy részének származik haszna. Ezért kizárásra kerül minden olyan tevékenység, mely tisztán kereskedelmi érdeket céloz meg. Ugyanakkor egy gazdasági hasznot eredményező projekt nem kerül kizárásra csak ebből az okból kifolyólag, de szükséges bemutatni, hogy a projektben a közhasznú tevékenység a domináns. Az ilyen esetekben az állami támogatásokra vonatkozó szabályokat is figyelembe kell venni.
- Tehát látható, hogy a példaként említett nyilvánvalóan gazdasági hasznot is hozó szürkemarha projekt jogosult a támogatásra. Szükséges azonban bemutatni, miért jó az a vásárlónak, hogy biohúst eszik, miért jó a közösségnek, ha a terület rendszeres legeltetésével megakadályozzuk a parlagfű elterjedését, stb.
- Az első körös pályázatok beadásakor nagyon sok kérdés merült fel, hogy az iskolákat, egyetemeket hova kell sorolni. Melyek a nem kormányzati szervezetek? NGO (Non-Governmental Organisations) alatt nem kormányzati szervezeteket, pl. civil, önkéntes és közösségi szervezeteket, szociális partnereket értünk. Az állami iskolák, egyetemek költségvetésileg támogatottak, nem minősülnek NGO-knak.
- Fontos még, hogy az egyes kiemelt célterületek esetében konkrétan is meghatározzák, mely szervezetek pályázhatnak, tehát lehet, hogy az egyik célterületre jogosultak vagyunk, a másikra nem! Végül fontos, hogy egy pályázat csak egy kiemelt célterülethez kapcsolódhat!

TÁMOGATÁSI INTENZITÁS

A támogatás nagyságának meghatározása eseti alapon történik. A támogatás a projekt teljes elszámolható költségének 60 százaléka lehet, kivéve azon projektek esetén, amelyek társfinanszírozása egyébként legalább 15 százalékos mértékben központi, regionális, vagy a helyi önkormányzati szervek költségvetéséből történik. Ez esetben a hozzájárulás legfeljebb 85 százalék lehet.

Az Európai Közös társfinanszírozásra vonatkozó célértékeit semmilyen esetben nem szabad meghaladni.

Nem kormányzati szervezet pályázók (NGO-k) (mint pl. civil, önkéntes és közösségi szervezetek, szociális partnerek) esetén, továbbá abban az esetben, ha egy pályázat mind az EGT, mind pedig a Norvég Finanszírozási Mechanizmusból támogatható, a támogatás mértéke meghaladhatja a 85 százalékot, de általánosságban nem haladhatja meg az adott pályázat teljes költségének 90 százalékát. Ez utóbbi vonatkozik az ösztöndíj-programokra is.

MIKOR LEHET A PÁLYÁZATOT BENYÚJTANI?

A pályázatok benyújtása folyamatos, a végső határidő önálló projektek esetében 2008. március 31. A pályázatok értékelése körökben történik. Az első kör már lezárult, a második kör beadási határideje 2006. szeptember 30.

KI A PÁLYÁZAT KEZELŐJE, HOL ÉREM EL A PÁLYÁZATI DOKUMENTÁCIÓT?

A pályázat kezelője a PROMEI Kht. 1053 Budapest, Szép u. 2. Honlapjukról letölthető e a teljes pályázati dokumentáció, illetve itt olvashatjuk a gyakran feltett kérdésekre adott válaszokat is. www.promei.hu

VÉGÜL A FEKETE LEVES!

Sajnos ez a pályázati kiírás is tartalmaz egy olyan apróságot, amely igencsak megkeserítheti a nyertesek szájízét, ha nem fordítanak rá kellőfigyelmet a pályázat tervezésekor! Ez a rögzített forint-euró árfolyam. Mivel Magyarországon a pályázat kiírás időpontjában nem hivatalos fizetőeszköz az euró, ezért a költségvetést át kell számolni euróra. Az első pályázati körben 2006. március 31-ig alkalmazandó euró átváltási árfolyam: *248,66 Ft/euró*. A következő időszakokra vonatkozó átváltási árfolyamok mindig a benyújtási határidőt megelőző legalább 2 hónappal korábban fel lesznek tüntetve. A projekt tervezésekor tehát fel kell készülnünk arra, hogy mélyebben kell majd a kasszába nyúlunk, mint azt terveztük!

Papp Zoltán

Lisszabontól Budapestig – együtt a versenyképesebb Európáért

Nagyszabású nemzetközi konferenciát szervezett a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium EU fejlesztési alapokért felelős helyettes államtitkársága 2006. május 4-5-én a Parlament épületében Lisszabontól Budapestig-együtt a versenyképesebb Európáért címmel.

A konferencia az új EU-tagállamok versenyképességéről, illetve arról szólt, hogy miként segíthetik a közösségi felzárkóztatási alapok a foglalkoztatottság növelését, a vállalkozások versenyképességének fokozását, a közlekedési és területi infrastruktúra fejlesztését, végső soron tehát az EU lisszaboni stratégiájának megvalósulását.

A konferencia áttekintést adott az újonnan csatlakozott tagállamok európai uniós forrásfelhasználásának eddigi végrehajtási tapasztalatairól, az európai versenyképesség és növekedés jelenlegi helyzetéről, valamint a 2007-2013 pénzügyi perspektíva keretében az új tagországokban zajló tervezési tevékenységről. A konferencián magyar és tagállami fejlesztéspolitikai és gazdasági kérdésekért felelős miniszterek, kormányzati vezetők és gazdaságpolitikusok, kutatók és szakemberek adtak elő Lengyelországból, Csehországból, Szlovákiából, Írországból, Portugáliából, Bulgáriából és Romániából.

A GKM által meghirdetett uniós pályázatok során több ezer fejlesztési projekt megvalósítása kezdődött meg, sok közülük már be is fejeződött. Ezek lebonyolítása során nagy tapasztalat gyűlt össze a menedzselést, végrehajtást végző és felügyelő intézményekben, a pályázóknál és a szakmai, érdekvédelmi szervezetekben is, amely eszköz lehet ahhoz, hogy Magyarország sikeresen álljon helyt az újabb kihívásokkal szemben.

Bízunk benne, hogy a konferencia révén az eddigi hazai és tagállami tapasztalatok, és tudás tovább bővíthetett, másrészt reméljük, hogy a résztvevők által még szélesebb körben felhasználhatóvá válik.

Ezúton köszönjük mindazoknak, akik részvételükkel megtisztelték a Konferenciát, amelynek programja és a meghívott előadók prezentációi letölthetők a <http://gvop.gov.hu/konferenciak.php> címről.

Gazdasági Versenyképesség Operatív Program Irányító Hatóság

**Értékünk
az ember**

Humán erőforrás-fejlesztési Operatív Program

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Foglalkoztatáspolitikai és Munkaügyi Minisztérium Humán erőforrás-fejlesztési Operatív Program Irányító Hatósága, az Ifjúsági, Családügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztérium szakmai támogatásával és az Egészségügyi Minisztérium Strukturális Alapok Programiroda közreműködésével pályázatot hirdet

„A társadalmi befogadás elősegítése a szociális területen dolgozó szakemberek képzésével”
címmel

A pályázati felhívás hivatkozási száma: HEFOP-2.2.1-06/1

A pályázat célja: A pályázati program olyan projekteket támogat, amelyek a szociális területen dolgozó szakemberek és önkéntesek ismereteinek bővítését, készségeik, valamint együttműködési hálózataik fejlesztését célozzák a hozzájuk forduló foglalkoztatási esélyeinek növelése érdekében.

Források: A pályázati felhívásra beérkező pályázatok támogatására 1.400.000.000 forint áll rendelkezésre. (1.050.000.000 forint ESZA támogatás, 350.000.000 forint központi költségvetési forrásból történő finanszírozás). A támogatás a pályázatok kiértékelésének eredménye alapján kerül elosztásra. A támogatás vissza nem térítendő támogatás.

Az igényelhető támogatás:

minimális összege: **5 millió Ft.**

maximális összege: **20 millió Ft.**

Pályázók köre: Pályázó csak önálló jogi személyiséggel rendelkező szervezet lehet az alábbi körből: helyi vagy kisebbségi önkormányzat, valamint ezek felügyelt szerve, egyház vagy intézménye, önkormányzati társulás, felsőoktatási intézmény, más non-profit szervezet, illetve ezek intézményei. Profitorientált szervezet nem pályázhat. Egy szervezet csak egy pályázatot adhat be, de emellett konzorciumi partnerséget több pályázatban is vállalhat. A pályázó szervezet csak konzorciumi partnerségben nyújthat be projektjavaslatot, különben a pályázat formai elutasításra kerül.

A pályázatok benyújtási határideje: Pályázatokat folyamatosan lehet benyújtani az Egészségügyi Minisztérium Strukturális Alapok Programirodához, legkésőbb 2006. december 31.-ig, vagy az Irányító Hatóság által meghatározott időpontig. Az Irányító Hatóság fenntartja a jogot, hogy a keret kimerülése esetén 30 napos türelmi idővel lezárja a pályázatot.

A pályázati felhívás megjelenik az alábbi honlapon:

www.hefop.hu, www.strapi.hu

A Pályázati Felhívás és a teljes pályázati dokumentáció letölthető az Egészségügyi Minisztérium Strukturális Alapok Programiroda honlapjáról, amely a www.strapi.hu weboldalon keresztül érhető el.

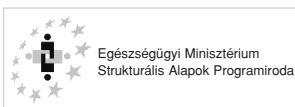
További felvilágosítást a pályázati felhívás hivatkozási számának megjelölésével levélben, e-mailben, telefonon (csak technikai jellegű kérdések) vagy telefaxon lehet kérni az alábbi címen:

Egészségügyi Minisztérium Strukturális Alapok Programirodába

H-1051 Budapest, Arany János u. 6-8.

E-mail cím: hefop2.2@strapi.hu

Tel: 06-1/301-7962, Fax: 06-1/301-7860

Egészségügyi Minisztérium
Strukturális Alapok Programiroda

Magyarország célba ér

Foglalkoztatáspolitikai
és Munkaügyi Minisztérium

Regionális Információs Napok

Az EüM Strukturális Alapok Programiroda **Információs Napokat** tart több helyszínen is a **Humánerőforrás-fejlesztési Operatív Program 2.2 intézkedésének (A társadalmi befogadás elősegítése a szociális területen dolgozó szakemberek képzésével)** új pályázati körével kapcsolatosan. (regisztrációs lap az oldal alján letölthető)

AZ INFORMÁCIÓS NAP TEMATIKÁJA:

Röviden a Humánerőforrás-fejlesztési Operatív Programról
A 2.2 intézkedés (szociális terület) pályázati kiírásának ismertetése
A pályázati dokumentáció és az eddigi tapasztalatok bemutatása
Eljárásrend
KitöltőProgram részletes bemutatása
Egy nyertes projekt bemutatkozása
Kérdések, válaszok, beszélgetés

**Az információs nap minden helyszínen 10 órakor kezdődik, és várhatóan 13 órakor ér véget.
Az alábbi időpontokban és helyszíneken kerül megrendezésre:**

MÁJUS 29. HÉTFŐ SALGÓTARJÁN

Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet Képzési Központja
3100 Salgótarján, Május 1. út 54.

MÁJUS 30. KEDD SZEKSZÁRD

Babits Mihály Megyei Művelődési Központ
7100 Szekszárd, Szent István tér 10.

MÁJUS 31. SZERDA BÉKÉSCSABA

„Csaba” Honvéd Kulturális Egyesület
5600 Békéscsaba, szabadság tér 6.

JÚNIUS 7. SZERDA SZOLNOK

Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetség Székháza
5000 Szolnok, Kossuth u. 4.

JÚNIUS 8. CSÜTÖRTÖK ZALAEGRSZEG

Olajipari Múzeum
8900 Zalaegerszeg, Wlassics Gyula u. 13.

JÚNIUS 12. HÉTFŐ DEBRECEN

Debreceni Akadémiai Bizottság Székháza
4023 Debrecen, Thomas Mann u. 49.

JÚNIUS 13. KEDD SOPRON

Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetség Székháza
9100 Sopron, Széchenyi tér 2.

JÚNIUS 14. SZERDA BUDAPEST

Hotel Benczúr (Benczúr I. terem)
1068 Bp. Benczúr u 35.

Regisztrálni a www.strapi.hu weboldalról letölthető regisztrációs lap kitöltésével lehet.

A **pályázati programmal**, illetve az **Információs Napokkal kapcsolatban** bővebb információt az EüM Strukturális Alapok Programiroda honlapján a www.strapi.hu, illetve a **301-7962**-es telefonszámon kaphat.

Szélesebb körben biztosít képzési támogatást a ROP 3.1.2

Önkormányzatok és állami (költségvetési) intézmények alkalmazottai (közalkalmazottak, hivatásos állományú alkalmazottak) is jelentkezhetnek március közepe óta a „Területfejlesztési intézmények és civil szereplők kapacitásépítése” c. (ROP 3.1.2) központi képzési program keretében támogatott képzésekre. A képzési lista, a jelentkezéshez szükséges dokumentumok és a részletes feltételek a www.vati.hu/rop31 internetes oldalon érhetők el.

A bővülőképzési kínálatban európai uniós, terület- és regionális fejlesztéssel kapcsolatos, valamint közigazgatási és menedzsment ismereteket nyújtó akkreditált vagy minősített képzések szerepelnek. Legnépszerűbbek továbbra is a közbeszerzési referens, pályázati ügyintéző és nonprofit projektmenedzsment képzések.

A 2005. áprilisban közzétett képzési kínálati lista alapján immár közel kétezeröt száz jelentkező pályázott sikeresen. A jelentkezés nyitott mindazokra a képzésekre, amelyek 2007 decemberéig befejeződnek. A lista folyamatosan bővül, a képzőintézmények még jövőév közepéig nyújthatnak be új képzési programokat. A képzésekhez igényelhető költségterítés mértéke magánszemélyek esetén a képzés díjának akár 100%-a is lehet, a keret személyenként 250 ezer forint.

Több mint 250 támogatott szakmai képzés a ROP 3.4.2 programban

2005. november vége óta jelentkezhetnek az érdeklődők a „Régióspecifikus szakképzési és szakmai továbbképzési programok” (ROP 3.4) című központi program keretében támogatott képzésekre. Az eltelt öt hónap alatt közel ezer jelentkező kereste meg a VÁTI Kht.-t, közülük 150 magánszemély és 25 vállalkozás rendelkezik már megkötött támogatási megállapodással, és kezdtek meg, vagy kezdik meg a közeljövőben a kiválasztott képzést.

A folyamatosan bővülőképzési listáról jelenleg a hét régióban 47 képzőintézmény összesen 160 különbözőképzésből lehet választani. A program jellegéből adódóan olyan szakképzésekre, szakmai képzésekre és továbbképzésekre lehet jelentkezni, amelyek a képzésen résztvevők szakmai tudását, kompetenciáit bővítik, vagy az adott régióban hiányszakmának minősülnek. A kínálatban jelentős számban szerepelnek képzések a gépészet, gépgyártás, finommechanika, továbbá logisztika, kereskedelem, marketing, valamint a vendéglátás és idegenforgalom területéről. A képzések között több olyan is van, amelynek célja, hogy új, korszerű technológiákkal ismertesse meg a résztvevőket, ezzel is segítve az adott vállalkozás sikerességét, hozzájárulva ezáltal a régió versenyképességének növekedéséhez.

A képzési témalistát, amely a régiók szakképzések iránti keresletéről ad képet, a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara rendszeresen felülvizsgálja, és az új igényeknek megfelelően kiegészíti. Ez év elsőnegyedévében a képzési témák száma kétszázötvenről közel ezerre emelkedett és 2006 végéig az újabb országos szintű felmérés eredményeként további témabővítés várható. A képzőintézmények a témalistához illeszkedő képzéseikkel folyamatosan pályázhatnak. A képzési programoknak legkésőbb 2007. december 31-ig be kell fejeződniük.

Vállalkozások esetében a támogatás mértéke a képzések díjának 60%-a, alkalmazottak és önfoglalkoztatók esetében a képzési díj 80%-a lehet.

A képzési programokkal kapcsolatban felvilágosítást a kereskedelmi és iparkamarák adnak, a jelentkezéseket VÁTI Kht. regionális képviselői fogadják. www.vati.hu/rop34

2008 a Kultúrák Közötti Párbeszéd Európai Éve: dialógus minden szinten

A GRANADAI KULTURÁLIS MINISZTEREK KONFERENCIÁJA

A 2004-es berlini és a 2005-ös párizsi, illetve budapesti találkozó után 2006. április 27-28 között Granadában rendezték meg az európai kulturális miniszterek konferenciáját. Az összejevetel az „Európa a kultúrák közötti párbeszédért” – Europe for intercultural dialogue – témája köré szerveződött, s előadások hangzottak el az euro-mediterrán kapcsolatrendszeréről és az Európa Latin- Amerikához/ karib térséghez fűződő viszonyáról is. Emellett a civil szervezetek, alapítványok, régiók, helyi közösségek szerepét is megvitaták: hogyan kapcsolódhatnak be ez utóbbiak a kulturális párbeszéd folyamatába, hogyan vehetnek részt a helyi programok kialakításában?

A találkozó a Bizottság által meghirdetett 2008-ban megrendezendő „Kultúrák közötti Párbeszéd Európai Éve” eseménysorozat előkészítésének tekinthető. Ez a nagyszabású rendezvény a tematikus évek sorába illeszkedik: a 2006-os Munkavállalói Mobilitás Európai Éve után a 2007-es Mindenki Számára Biztosítandó Esélyegyenlőség Európai Évét fogja követni. A program tervezetét az Európai Bizottság kulturális tanácsai munkacsoportja (CAC) 2006. április 12-i ülésén hozta nyilvánosságra: a 2006-2007 közötti periódust az ún. mobilizációs tevékenység jellemzi majd, míg a 2006-2008 decemberéig tartó időszak alatt a szükséges implementációt végzik el.

A konferencián mintegy harminc ország közel kétszáz kulturális szakembere vett részt, és folytatott vitát a kultúrák közötti párbeszéd különböző aspektusairól a szekcióüléseken, illetve a miniszterek a zártkörű megbeszéléseiken. Több elismert szakértő és vezetőposztot betöltő személy is felszólalt, mint *Mohamed Awad* Egyiptomból, aki az Alexandria Mediterranean Research Center s egy személyben az Anna Lindh Alapítvány egyiptomi nemzeti hálózatának vezetője, az argentin *Carlos Juan Moneta* külügyi tanácsadó, a francia *Yudhishthir Raj Isar*, az EFAH – European Forum for Arts and Heritage- elnöke, vagy a cseh *Katerina Brezinova*, a Prágai Multikulturális Központ vezetője.

KÖZÖS SZÁNDÉKNYILATKOZAT AZ EURÓPAI KULTURÁLIS ÖRÖKSÉGÉRT

A találkozó zárásaként három ország, Franciaország, Magyarország és Spanyolország kulturális minisztere közös szándéknnyilatkozatot terjesztett elő, amelyben javasolják, hogy az UNESCO világörökséget nyilvántartó listájához hasonlóan gyűjtsék össze és rendszerezék az európai kulturális örökség helyszíneit. A javaslatot *Renaud Donnedieu de Vabres*, francia miniszter kezdeményezte, majd Bozóki András, magyar kollégája ajánlotta, hogy kezeljék egységesen a fogalmat és ne válasszák szét az épített és a szellemi örökséget. Miután a résztvevők egyetértettek a felvetéssel, Franciaországon és Magyarországon kívül Spanyolországot kérték fel a terv kidolgozására. A *Bozóki András*sal történő megbeszélést követően a házigazda ország kulturális minisztere, *Carmen Calvo* nem zárkózott el attól az ajánlattól sem, hogy 2009-ben Magyarország kulturális évadot rendezzen Spanyolországban.

A szándéknnyilatkozat érdemi megvalósítására ugyan hosszabb időre lesz szükség, de a három javaslattevő miniszter felkérte a többi országot, hogy csatlakozzanak hozzájuk, így nagyobb súlyt képviselhetnek, s a deklaráció túlmutathat a kezdeti politikai nyilatkozat fogalomkörén. Lengyelország kész támogatni a kezdeményezést, s remélhetően a többi állam is tevékenyen részt vesz majd a terv megvalósításában.

2008. A KULTURÁK KÖZÖTTI PÁRBESEZÉD EURÓPAI ÉVE

Az Európai Bizottság 2005. október 5-én elfogadta, hogy a 2008-as év hivatalosan is a Kultúrák Közötti Párbeszéd témaköre köré szerveződjön, amely a kultúra, az oktatás, az ifjúság, a sport és az állampolgári tudatosság területén kíván különböző programot létrehozni, s egy 10 millió eurós költségvetésű, nagyszabású rendezvényisorozat keretében érzékennyé tenni az Európai Unió állampolgárait a kérdező-megértő dialógus fontosságára. A felvetés Ján Figel', kulturális és oktatási biztostól származik, amelyet később az Európai Parlament és az Európai Unió Tanácsa is támogatott. Úgy gondolta, hogy a bővítések, valamint a piac egységesülése révén olyan változások következtek be az Európai Unióban, amely szükségszerűen maga után hozza, hogy a különböző országok, népek hatást gyakorolnak egymásra, egymás kultúrájára s ahhoz, hogy közelebb kerüljenek egymáshoz, párbeszédet kell kialakítaniuk. A 2008-as év ezt a folyamatot kívánja politikai eszközökkel, pénzügyi és erkölcsi támogatással segíteni.

A programsorozat több célt is el kíván érni; a már említett kultúrák közötti párbeszéd elősegítésén túl az Európában élőknek szeretné megmutatni a közös értékeken alapuló, sokszínűséget tiszteletben tartó tevékeny és nyitott európai polgárság megeremtésének fontosságát. Tekintve, hogy a 2007-es évet a Mindenki Számára Biztosítandó Esélyegyenlőség Európai Événél nyilvánították, a 2008-as célkitűzéseknek az azt megelőzőeket kell kiegészítenie, továbbfejlesztenie és más kontextusban a nyitottság vállalását megerősítenie. Másrészt ezek a közösségi akciók hozzájárulhatnak az európai átfogó programok közérthetőségéhez és a közös tervek elfogadásához, amely segíthet az euroszeptikus állampolgárok meggyőzésében. A Kultúrák Közötti Párbeszéd Európai Éve közreműködhet abban, hogy az ehhez kapcsolódó programok koherensnek mutakozzanak, amely az Európai Unió harmadik országokkal fenntartott viszonyát is előrelendítheti. Ezek összességükben az állampolgári tudatosság fontosságára is rámutatnak. Háromféle fellépési lehetőséget nyújthat majd a megítélt keretösszeg: az Évvel kapcsolatos információs és marketing kampány finanszírozását, az elsősorban a fiatalokat megcélzó nagyszabású rendezvények közösségi támogatását, valamint a hangsúlyozottan európai jelentőségű nemzeti események segítségét.

2006. végéig együtdöntési eljárás keretében az Európai Unió intézményeinek megállapodásra kell jutniuk az Év lebonyolítását illetően. Az Európai Parlament különböző kritikákat fogalmazott meg ezzel kapcsolatban: elsősorban nagyobb beleszólási jogot szeretne kivívni magának, illetve hogy mind a tervezés, mind a megvalósítás szakaszában szoros együttműködésre lenne szükség a regionális és helyi szervekkel, valamint az európai és nemzetközi intézményekkel, úgy mint a strasbourgi Európa Tanáccsal és az UNESCO-val. A helyi civil szervezetek és nem-kormányközi szervezetek (NGO-k) munkáját, azok észrevételeit is figyelembe kell venni az előkészületek során. A 2008-as Kultúrák Közötti Párbeszéd Európai Éve nagy jelentőségű eseménynek ígérkezik, s remélhetőleg nem csupán politikailag ítélik majd sikeresnek, hanem valóban elkezdődik egy folyamat, mely során az emberek rácsodálkoznak a szomszédaikra.

FORRÁSOK:

http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2004_2009/documents/pr/604/604169/604169en.pdf

<http://www.ec.europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/05/1226&format=HTML&aged=1&language=EN&guiLanguage=hu>

http://ec.europa.eu/culture/portal/events/current/dialogue2008_en.htm

Foglalkoztatási helyzet Magyarországon

Az Európai Unió legdinamikusabban fejlődő szakpolitikája a foglalkoztatáspolitikája, aminek alapelveit és támogatási rendszerét a Maastrichti (1993), valamint az Amszterdami Szerződésben (1999) rögzítették. Ennek legfőbb célkitűzése a 70%-os foglalkoztatási ráta elérése az unió egészében.

A rendszerváltás jelentős mértékben átformálta a foglalkoztatás szerkezetét Magyarországon. A népesség gazdasági aktivitása a gazdasági és társadalmi átalakulások hatására jelentősen csökkent. Megszűnt a teljes foglalkoztatottság, tömegessé vált a munkanélküliség, nőtt a menekülőútként nyugdíjat vagy továbbtanulást választók száma, ami a gazdaságilag inaktív réteg szélesedését jelentette. A mélypontot (1996-ot) követően lassú javulás következett be a foglalkoztatottságban, ami napjainkban is tart.

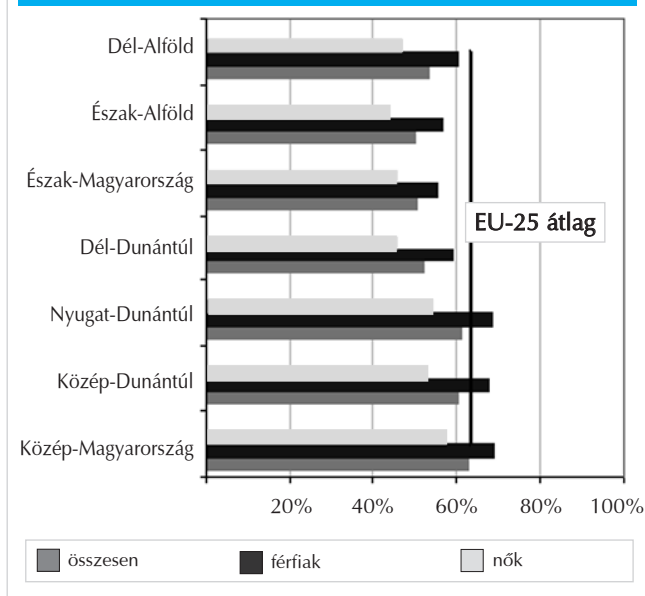
A nemzetközi összehasonlítás során használt 15–64 éves népesség foglalkoztatási rátája Magyarországon 2004-ben 56,8% volt, míg az Európai Unió 25 tagállamában 63,1%-ot tett ki. Az Európai Unióban a foglalkoztatási ráta 43% (Szicília, Olaszország) és 78% (Bedfordshire, Hertfordshire, Nagy-Britannia) között mozgott, eltekintve Franciaország tengerentúli területeinek (Martinique, Guyane, Réunion) rendkívül alacsony, 40 és 48% közötti foglalkoztatási adataitól.

Hazánk 7 statisztikai régiójában a területi különbségek a gazdasági helyzet alakulásával összefüggésben alakultak ki, és két nagyobb csoport jött létre. Közép-Magyarország, Közép-Dunántúl és Nyugat-Dunántúl alkotja az egyiket. Ebben a három régióban a foglalkoztatási ráta meghaladja a 60%-ot, ami az uniós átlaghoz közelítő érték. A másik nagy csoportot Dél-Dunántúl, Észak-Magyarország, Észak-Alföld és Dél-Alföld alkotja, ahol a foglalkoztatás szintje 50 és 54% közötti, ami jelentős mértékben alatta marad az uniós átlagnak, és a legalacsonyabb foglalkoztatási rátájú uniós régiók szintjéhez hasonló. Dél-Alföld területét kivéve valamennyi magyarországi régióban jelentős mértékben növekedett a foglalkoztatottak száma és aránya 1997-hez képest. Legdinamikusabban a közép-magyarországi területen emelkedett a foglalkoztatottság, hét év alatt 56%-ról 63%-ra, és jelenleg ebben a régióban a legmagasabb a foglalkoztatási ráta. A legalacsonyabb foglalkoztatási szint Észak-Alföldön volt, 50%, és csak alig volt magasabb az észak-magyarországi.

A férfiak és a nők foglalkoztatási rátája egyaránt jelentős mértékben alatta marad az Európai Unió átlagnak. A férfiak foglalkoztatási rátája 2004-ben 63%-ot tett ki, míg a nőké 51% volt, ez az Európai Unió 25 tagállamának átlagánál 8, illetve 5 százalékponttal alacsonyabb. A magyarországi régiók kettéosztottsága a nemek esetében is megfigyelhető volt. Közép-Magyarországon, Közép-Dunántúlon, valamint Nyugat-Dunántúlon a foglalkoztatási ráta a férfiak esetében 68–69%-ot tett ki, a többi négy régióban ez az arány 56 és 60% között volt. A nők körében a foglalkoztatottság alacsonyabb szintű, Dél-Dunántúlon, Észak-Magyarországon, Észak-Alföldön és Dél-Alföldön ez az arány 44 és 47% között szóródott, a másik három régióban a foglalkoztatási ráta 53 és 57% közötti értéket tett ki. 1999-hez képest 2004-ben a férfiak foglalkoztatásában Nyugat-Dunántúlt kivéve valamennyi régióban növekedett a foglalkoztatottak aránya. A nők esetében Nyugat-Dunántúl mellett még Dél-Dunántúlon és Dél-Alföldön is csökkent a foglalkoztatási ráta 1999 és 2004 között.

Az Európai Unióban a férfiak foglalkoztatási rátája 54% (Slaskie, Lengyelország) és 85% (Bedfordshire, Hertfordshire, Nagy-Britannia) között szóródik, eltekintve Franciaország tengerentúli területeinek (Martinique, Guyane, Réunion) jelentősen kisebb foglalkoztatási adataitól. A nők körében a foglalkoztatási ráta Szicíliában a legalacsonyabb, 27%-ot tett ki, míg a stockholmi régióban volt a legmagasabb, 74%.

FOGLALKOZTATÁSI RÁTA ALAKULÁSA NEMENKÉNT

A magyarországi munkaerőpiacon legnagyobb számban a középkorúak (25–54 évesek) vannak jelen, és foglalkoztatotti rátájuk az Európai Unió átlagától kevéssel maradt el. A fiatalok (15–24 évesek), valamint az idősebbek (55–64 évesek) foglalkoztatási szintje jelentős mértékben elmaradt az uniós 25 tagállamának átlagától. A 7 magyarországi statisztikai régió esetében a korcsoportokon belül szignifikáns különbségek figyelhetők meg.

Az Európai Unióban és Magyarországon egyaránt a fiatalok (15–24 évesek) vannak leginkább kitéve a munkaerőpiac negatív jellemzőinek, amit alacsony foglalkoztatási szint és magas munkanélküliségi ráta jellemez. Magyarország valamennyi régiójában a fiatalok foglalkoztatási rátája a legalacsonyabb, és az uniós átlagától (37%) a legnagyobb lemaradás őket jellemezte. Rendkívül alacsony a fiatalok foglalkoztatási rátája Észak-Magyarországon (20%), Észak-Alföldön (20%), illetve Dél-Dunántúlon (21%), és még a 15–64 éves népesség körében magasabb rátával rendelkező régiókban (Közép-Magyarország, Közép-Dunántúl, Nyugat-Dunántúl) is jelentős mértékben (8–11 százalékponttal) elmaradt a foglalkoztatásuk szintje az uniós hasonló korcsoport-jától. A 10 új tagállamban a fiatalok foglalkoztatási szintje közel azonos volt a magyarországival. A korcsoportok közül a fiataloknál van a legnagyobb különbség az uniós régiók között. A legmagasabb a foglalkoztatási ráta a 15–24 évesek körében két hollandiai régióban, egyaránt 70% (Drenthe és Noord-Brabant), miközben a legalacsonyabb (Franciaország tengerentúli területeit kivéve) Calabriában (Olaszország) volt, 16%.

Az idősebb, 55–64 évesek korcsoportjában a foglalkoztatási ráta Magyarországon 31%-ot tett ki, ami jelentősen elmaradt az unió átlagától, illetve kisebb mértékben a 10 új tagállamtól. Ez annak ellenére van így, hogy 1999-hez képest az 55–64 évesek foglalkoztatási rátája 19%-ról 31%-ra (127 ezer fővel) növekedett, és a számottevő emelkedés mind a 7 magyarországi régióban megfigyelhető volt. Legnagyobb mértékben Közép-Dunántúlon és Közép-Magyarországon növekedett a foglalkoztatottság, 16, illetve 14 százalékponttal. Észak-Magyarországon a legalacsonyabb az 55–64 évesek foglalkoztatási rátája, 24%, míg Közép-Magyarországon a legmagasabb (39%). A fiatalok mellett az idősebb korosztályok tagjai vannak leginkább kitéve a munkaerőpiacon tapasztalható hátrányos folyamatoknak. Számos 55–64 éves foglalkoztatott munkája elvesztését követően kényszerből nyugdíjassá válik, ezzel a gazdaságilag inaktívak számát növelve. Az Európai Unióban az idősebb, 55–64 évesek körében a legalacsonyabb foglalkoztatási rátát a lengyelországi Slaskie régióban mérték, 18%-ot, miközben a legmagasabbat, 75%-ot a svédországi Stockholm régióban mutatták ki.

Foglalkoztatási ráta alakulása korcsoportok szerint, 2004

Régió	15-24	25-34	35-44	45-54	55-65
	évesek				
Közép-Magyarország	26,0	77,2	84,0	79,0	39,3
Közép-Dunántúl	26,5	74,8	80,7	77,3	33,2
Nyugat-Dunántúl	28,3	77,4	81,7	77,3	33,4
Dél-Dunántúl	20,7	69,9	75,1	62,2	25,7
Észak-Magyarország	20,2	63,4	74,8	65,4	23,5
Észak-Alföld	20,4	66,4	72,0	61,5	25,7
Dél-Alföld	22,4	71,7	74,3	67,4	25,3
Magyarország	23,6	72,4	78,2	71,0	31,1
EU-25	36,6	75,5	79,4	74,5	40,9
10 új tagállam	23,9	72,4	78,1	68,6	32,3

A magyarországi rendszerváltás, a mélyreható gazdasági és társadalmi változások felgyorsították a **foglalkoztatás szerkezetében** addig is megfigyelt tendenciákat. Az unió korábban csatlakozott tagállamaiban már lezajlott a foglalkoztatottak számának és arányának jelentős mértékű átrendeződése a három nagy szektorban. A mezőgazdaságban foglalkoztatottak aránya 10 év alatt 8%-ról 5,1%-ra (100 ezer fővel) csökkent Magyarországon. Ez a visszaesés valamennyi régióban megfigyelhető volt. Dél-Alföldön a legjelentősebb a mezőgazdaságban foglalkoztatottak aránya, 10,5%, miközben Közép-Magyarországon a foglalkoztatottak 1,4%-a dolgozott ebben a szektorban.

A korábbi években a mezőgazdaság területén bekövetkezett létszámcsökkenés az iparban és az építőiparban a foglalkoztatottság növekedését eredményezte, ám 2001-ben ez a folyamat megszakadt, és azóta mind a 7 régiót a létszám folyamatos csökkenése jellemezte. 2004-ben az ipar és az építőipar szektorban a foglalkoztatottak közel 33%-a dolgozott. Közép-Dunántúl régiójában a legjelentősebb az ebben a szektorban foglalkoztatottak aránya, 43%, míg Dél-Dunántúlon a legkisebb, 32%-ot tett ki.

A harmadik és egyben a legnagyobb szektor a szolgáltatás ágazata. 2004-ben 2,4 millió fő dolgozott ebben az ágazatban, ami az összes foglalkoztatott 62%-a. A 7 régió mindegyikét a folyamatos és jelentős létszámnövekedés jellemezte. Közép-Magyarországon a legnagyobb a szolgáltató szektorban foglalkoztatottak aránya, 74%, míg a legkisebb Közép-Dunántúlon, 52%.

A foglalkoztatottak megoszlása főbb szektorok szerint, 2004

Régió	Mezőgazdaság	Ipar és építőipar	Szolgáltatás	Összesen
Közép-Magyarország	1,4	24,8	73,8	100,0
Közép-Dunántúl	4,8	43,2	52,0	100,0
Nyugat-Dunántúl	5,2	41,0	53,8	100,0
Dél-Dunántúl	8,4	31,9	59,7	100,0
Észak-Magyarország	3,9	37,8	58,3	100,0
Észak-Alföld	7,6	33,7	58,7	100,0
Dél-Alföld	10,7	32,2	57,1	100,0
Magyarország	5,1	32,9	62,0	100,0
EU-25	5,0	27,8	67,2	100,0
10 új tagállam	11,9	32,2	55,9	100,0

2004-ben a 15 évesnél idősebb népesség körében a foglalkoztatottak 14%-a alapfokú, 65%-a középfokú, míg 21%-a felsőfokú végzettséggel rendelkezett Magyarországon. Legnagyobb arányban Dél-Alföldön (17%) foglalkoztatnak alapfokú végzettségűeket, míg a legkisebb arányban Közép-Magyarországon, 11%-ot. A középfokú iskolai végzettséggel rendelkező foglalkoztatottak legnagyobb aránya Nyugat-Dunántúlt jellemezte (68%), míg a legkisebb Közép-Magyarországon volt, közel 60%. Ez utóbbi régióban volt a legnagyobb a felsőfokú végzettséggel rendelkező foglalkoztatottak aránya, 30%. Ennek csupán felét, 16%-ot tett ki a Közép-Dunántúlon foglalkoztatott diplomások aránya, ami a legalacsonyabb ráta a 7 régió közül.

Foglalkoztatási ráta alakulása korcsoportok szerint, 2004						
Régió	Alapfok		Középfok		Felsőfok	
	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő
Közép-Magyarország	10,5	11,7	61,0	57,7	28,5	30,6
Közép-Dunántúl	14,7	20,4	71,0	62,3	14,3	17,3
Nyugat-Dunántúl	13,9	17,6	72,3	62,8	13,9	19,6
Dél-Dunántúl	13,5	17,1	71,1	63,1	15,3	19,8
Észak-Magyarország	11,5	16,3	74,3	63,1	14,2	20,6
Észak-Alföld	15,1	17,7	70,7	61,0	14,1	21,3
Dél-Alföld	15,9	18,1	70,3	61,1	13,9	20,7
Magyarország	13,1	15,9	68,4	60,7	18,6	23,4
10 új tagállam	10,9	11,2	71,9	66,0	17,2	22,8

Ami a foglalkoztatottak mobilitását illeti, Magyarországon a foglalkoztatottak 95,7%-a abban a régióban dolgozott, ahol él. A 7 magyarországi régió esetében 90,1 (Közép-Dunántúl) és 98,5%

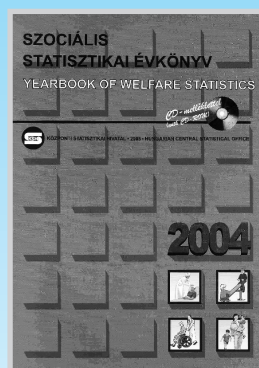
(Közép-Magyarország) között szóródott azon foglalkoztatottak aránya, akik ugyanabban a régióban dolgoztak és éltek. Nemzetközi összehasonlításban alacsony, és a csehországi szinttel közel azonos (4,7%) a mobilitási hajlandóság Magyarországon.

A teljes munkaidőben foglalkoztatottak Közép-Magyarországon dolgoztak a legtöbbet (hetente 41 órát), de a többi 6 régióban is 40 és 41 óra között volt a munkával töltött idő. Ez nemzetközi összehasonlításban a magasabb heti munkaidők közé tartozott, az unióhoz korábban csatlakozott államok esetében (Görögország kivételével) ennél sokkal kevesebb a heti munkaidő, Dániában a legkevesebb, 35,5 óra.

Az Európai Unióban a foglalkoztatáspolitikai irányelve a részmunkaidős foglalkoztatás növelése. Magyarországon ez a foglalkoztatási forma még kevésbé terjedt el. A foglalkoztatottak 4,7%-a dolgozik részmunkaidőben, ez a nők esetében magasabb, 6,3%, míg a férfiaknál kisebb, 3,2%-ot tett ki. A foglalkoztatottak számát tekintve a legnagyobb régióban, Közép-Magyarországon az 1,226 millió foglalkoztatottból 59,2 ezer fődolgozott részmunkaidőben, ez a régió foglalkoztatottjainak 4,8%-a. Arányában a legtöbb részmunkaidős Dél-Dunántúlon dolgozott, a foglalkoztatottak 5,7%-a, míg a legkevesebb Nyugat-Dunántúlon 4%. A nők esetében az átlagnál nagyobb a részmunkaidőben foglalkoztatottak aránya mind a 7 régióban. 4,7 és 8,2% között szóródott a nők részmunkaidős foglalkoztatása, ezek az arányok Közép-Dunántúlt, illetve Dél-Dunántúlt jellemezték. A férfiak esetében sokkal kisebb azok aránya, akik részmunkaidőben foglalkoztatottak, 2,3 (Nyugat-Dunántúl) és 4,3% (Észak-Alföld) közötti érték jellemezte a régiókat. Az Európai Unióban 17,7%-ot tett ki a részmunkaidőben foglalkoztatottak aránya, ezen belül a nőké 31,4% volt.

Kelemen Nóra

K Ö N Y V A J Á N L Ó

Szociális statisztikai évkönyv, 2004. (CD-melléklettel)

A Szociális statisztikai évkönyv című kiadvány részletes adatokat tartalmaz a 2004. évi népességszámról, gazdasági aktivitásról, családtámogatásokról, gyermekjóléti ellátásokról, gyermekvédelmi gondoskodásról, szociális támogatásokról, szociális alap- és nappali ellátásokról, elhelyezéssel járó szociális ellátásokról, rehabilitációs foglalkoztatásról, táppénzről, nyugdíjakról és nyugdíjszerű ellátásokról és a szociális és gyámügyi igazgatásról, részletes módszertannal.

Kiadványaink megvásárolhatók: **KSH Statisztika Szakkönyvesboltban**
1024 Budapest II., Keleti Károly u. 10., tel.: 212-4348.

Megrendelhetők: **KSH Statisztikai szolgáltatások osztályán**
1024 Budapest, II., Keleti Károly u. 5-7., tel.: 345-6570, fax: 345-6699, valamint a régiós igazgatóságok terjesztőinél.
E-mail: marketing.ksh@office.ksh.hu

K Ö N Y V A J Á N L Ó

Lux Ágnes: Arcok, karcok, harcok, avagy "Magyarnak lenni Európában"

Beszélgetések az európaiságról, Magyarországról, identitásról, értékekről, zsákcákról, kihívásokról itthon – Európában. (Megjelenés időpontja: 2006. április)

Az interjúalanyok témaspecifikus csoportosításban:

- Politika-tudomány : Schlett István; Vitányi Iván, Göncz Kinga
- Európai ügyek: Inotai András, Schöpflin György, Balázs Péter
- Művészet: Mészáros Márta, Markó Iván, Kieselbach Tamás
- Gazdasági-üzleti élet: Somody Imre, Andor László, Rácz Margit, Székely Péter
- Jogtudomány: Czuczai Jenő
- Vallás: Várszegi Asztrik, Schweitzer József, Hörcsik Richárd

A kötet interjúinak struktúrája:

1. Bevezetés
2. Mit jelent ma magyarnak lenni? A magyar és az európai identitás kérdése, Magyarország helyzete az új Európában;
3. Európaiság. Mit jelent a közös Európa? Mivel jár ez Magyarország számára? Európa kérdései a XXI. század küszöbén, kibővülve és egy megváltozott nemzetközi térben.
4. A megkérdezett személyes tapasztalatai a mottó kapcsán és foglalkozásához kapcsolódó kérdések az új Európában
5. Összegzés

Az interjúk megkezdésének időpontja: 2005. február 17. A kézirat befejezésének időpontja 2005. december 31. Oldalszám: 180 oldal. **Ára: 2625 Ft**

Megrendelő lap

Alulírott megrendelem az Euro Info Service-től az „Arcok, karcok, harcok avagy Magyarnak lenni Európában” című könyvet, példányban 2625 Ft-os áron.

Megrendelő intézmény neve és címe:

Kapcsolattartó személy neve:

Telefon:

Fax:

E-mail:

Megrendelés módja: e-mail, levél, fax.

Euro Info Service – Az Európai Unió, az OECD, a Világbank, az IMF, az Európa Tanács, valamint az Északi Tanács hivatalos kiadványainak, adatbázisainak magyarországi forgalmazója

1137 Bp. Szt. István krt. 12.
Tel: 329-21-70; 329-24-87
Fax: 349-20-53
Internet: www.euroinfo.hu
E-mail: euroinfo@euroinfo.hu

Megrendelő lap

UNIÓS ÉRTESÍTŐ – HATÁROK NÉLKÜL

Az uniós támogatásokban egyre hangsúlyosabb szerepük van a szomszédsági programoknak, határon átnyúló pályázati lehetőségeknek. Ezzel párhuzamosan egyre több szomszédos országban nyílnak meg, vagy bővülnek uniós pályázati programok.

A fentiekre tekintettel az *Uniós Értesítő* – az Adaptatio Kft. szakmai együttműködésével – hónapról-hónapra beszámol a Romániában, Szerbia és Montenegróban, valamint Szlovákiában megvalósuló EU támogatásokról, fejlesztésekről, elsősorban az ott élő magyarságot is érintő programokról és lehetőségekről.

Az első szaklap az Európai Unió támogatásokról

ROMÁNIA

az ADAPTATIO

szerkesztésében

Románia: ante portas?

Projektek, fejlesztések uniós forrásból

Románia egyre több részében indulnak meg uniós forrásból fejlesztések, egy részük már a csatlakozás után megnyíló Strukturális Alapokra történő felkészülés jegyében.

Fejlesztések Maros megyében az idegenforgalom fellendítéséért

Két infrastrukturális projekt valósul meg a közeljövőben a Közpon-ti Fejlesztési Régió előcsatlakozási alapjából Maros megyében. A „Bor útja” címet viselő projektben 5 millió euró finanszírozható uniós pénzekből, és a Balázsfalva és Dicsőszentmárton közti út teljes felújítását biztosítja. A projekt keretében az útfelület javítása mellett a hidak, pallók felújítására is sor kerül. A célterület fe-

le-fele arányba vonatkozik Maros, illetve Fehér megyére. A Zsid-ve központú borvidék turisztikai lehetőségeinek jobb kihasználá-sát épp a megfelelő infrastruktúra akadályozta. Ezért készült el a terv, amely gazdag szőlőtermesztési tradícióra, valamint az itt fellelhető történelmi érdekességekre alapozva a korábbinál min-den bizonnyal jóval több turistát vonz majd a régióba.

A másik pályázat szintén nem mentes az idegenforgalmi szempon-toktól, Szováta város úthálózatának rehabilitációjára vonatkozik. A sómedence erősen igénybe veszi az úthálózatot, így a 4 millió euróval finanszírozott pályázatból az alapoktól építik újjá a für-dőváros főbb útjait.

110 millió eurós környezetvédelmi projektek Háromszéken

A megyei környezetvédelmi hivatalban megkezdődött azon önkor-mányzati képviselők képzése, akik a háromszéki települések „zöld ügyeivel” foglalkoznak majd. Az EU-csatlakozás küszöbén fontos ez a kezdeményezés, ugyanakkor a megyében a hulladék és az ivóvíz minősége jelenti a legfontosabb környezeti gondot. Ezek megoldására két pályázat készül, tetemes beruházásról van szó, a két projekt összértéke mintegy 110 millió eurót tesz ki, amelynek 85 százaléka vissza nem térítendő támogatás lenne.

210 millió eurót kap Románia az Európai Halászati Alapból

Az Európai Unió az Európai Halászati Alap révén 2007-ben 210 millió eurót folyósít Romániának az ide tartozó tevékenységek fejlesztésére. A szétosztandó pénzalapok elérhetősége érdekében sok résztvevő már most feliratkozott az országos szaktanács

WWW.EUPALYAZAT.RO • MINDEN AMI PÁLYÁZAT, MAGYARUL

adatbázisába. A szimpóziumon előadások hangzottak el a témában érdekelteknek (helyi hatóságok, vállalatok, kutatóintézetek, felsőoktatási intézmények) a pályázási lehetőségekről és a 2007–2013-ra szóló Országos Stratégiai Referenciakeretről.

Határok nélkül PHARE támogatásból

A román-bolgár határmenti regionális együttműködési irodák mintegy 100 ezer eurós vissza nem térítendő európai Phare-támogatással készülnek a Románia és Bulgária közötti határellenőrzés megszüntetésére, és a határok átjárhatóságának javítására.

SAPARD HÍREK

Nehézségek a SAPARD- és a Farmer-programok alkalmazása körül

A Maros megyei Kifizető, Vidékfejlesztési és Halászati Hivatal egy közelmúltban lezajlott tájékoztatóján a hivatal beszámolt arról, hogy milyen gondok merültek fel a SAPARD és a Farmer programok keretében beadott pályázatokkal kapcsolatban. Elmondták, hogy habár a megyében jelentős a mezőgazdasági termelők száma, nagyon kevesen igényeltek SAPARD támogatást, pontosabban 79 olyan pályázat kivitelezése van folyamatban, amelyek valamilyen fejlesztést valósítanak meg. Továbbá a SAPARD ügynökségnél 11 pályázatot fogadtak el, amelyeket vidékfejlesztésre adtak be a polgármesteri hivatalok. Románia eddig is rengeteg EU-s pénzt veszített a túlzott bürokrácia és a nem megfelelő jogszabályok miatt. Romániában 5 millió farmer-típusú gazdaságról tudnak, gazdák átlagban 1,43 szarvasmarhát tartanak, tehát nagy szükség lenne a programok által kínált összegek lehívására. Sajnos, nagyon kevesen igényelték a támogatásokat, és félt, hogy idén is jelentős összegeket utalnak vissza Brüsszelbe. A szaktárca már dolgozik azon, hogy a pályázati eljárást egyszerűsítsék. Az elhangzott hozzászólások csak megerősítették, hogy valóban nem olyan egyszerű SAPARD támogatáshoz jutni, elsősorban a rengeteg szakhatósági engedély kiadása nehézkes. Gond van a Farmer-program alkalmazásában is. A bankok késleltetik a pénzüsszegek folyósítását. Sok pályázó visszalépett, mert amikor a bankhoz jutott, kiderült, hogy a kamat nem a programban írt 5%, hanem annál sokkal több, egyes esetekben elérte a 12%-ot, különböző belső szabályok alapján.

Visszavonják a Sapard-támogatást a Hunyad megyei Alsólunkoj községtől

Alsólunkoj (Luncoiu De Jos) település önkormányzata tavaly 630 ezer eurós támogatást kapott a rendkívül rossz közút felújítására. S bár a talajtanulmányozás, tervezés a pénz jelentős részét elvitte, az út már tavaly megcsúszott, s idén március közepén fél méter mély, 50 méter hosszú szakadék keletkezett rajta. Bár az utat már tavaly át kellett volna adni, a mostani állapotban még hosszú ideig járhatatlan marad.

Ez azt jelenti, hogy a meghosszabbított határidőt sem tudta betartani az önkormányzat, így valószínűség szerint vissza kell fizetnie a támogatás összegét. A település évi költségvetése alig éri el a

UNIÓS ÉRTESÍTŐ – HATÁROK NÉLKÜL – ROMÁNIA

A támogatás segítségével ösztönzik helyi vegyes vállalatok létrehozását, újjáépítik az infrastruktúra egy részét, turisztikai programokat szerveznek, kulturális csereprogramokat indítanak. A programban a román határ menti megyék vesznek részt, és a sikeres pályázat alapfeltétele a román-bolgár partnerség. A regionális irodák szakemberei által javasolt határmenti projektek:

- román-bolgár gabonabörze létrehozása,
- a régió turisztikai értékeinek közös kiaknázása,
- vízi turizmus fejlesztése a Dunán lévőbolgár és román szigetekhez,
- közös nyelvtanfolyamok szervezése.

2 millió eurót, így ebből nem tudják visszafizetni a SAPARD támogatást. Az utat képtelenség egy-két hét leforgása alatt helyrehozni, így nem marad más hátra, mint beperelni a kivitelezőket. Ez persze nem változtat a tényen: a pénz elúszott, az út járhatatlan, a felelősöket pedig még keresik.

Ívóvíz elvezetési fejlesztések Kolozs megyében

A SAPARD-program keretében nagyszabású beruházási munkálatokra kerül sor az idei év folyamán a Kis-Szamos-völgyében. Különösen az ivóvíz bevezetése terén végeznek fontos munkálatokat 2006-ban. Dobokán rövidesen elkezdik a vezeték bevezetését. A polgármesteri hivatal törődése folytán a község két faluja – Kendilóna és Doboka – lakossága jut jó minőségű ivóvízhez a gyalui hálózathoz. A beruházás értéke meghaladja az 1 millió eurót.

Ugyancsak az idén hozzálátnak a Szamosújvár környékén lévő vízellátásának megoldásához, de a Kecsed-község családjai részeseülnek eme szolgáltatásban. Nemsokára a Kis-Szamos-völgyének valamennyi községét rákapcsolják a gyalui vízhálózatra. Idén tavasszal folytatják az Ördöngösfüzes községhez tartozó települések csatlakoztatását a központi vízvezetékhez.

– munkatársunktól –

PÁLYÁZATÍRÁS, TANÁCSADÁS ROMÁNIÁBAN

Az Adaptatio Kft. a magyarországi tapasztalatokra építve az elmúlt év végén kezdte el tevékenységét Romániában. Elsődleges feladata minél több romániai magyar szervezet eredményes pályázati tevékenységének elősegítése, valamint a helyi pályázati szakemberhálózat kiépítése. Önkormányzatok, vállalkozók és civil szervezetek részére vállaljuk az alábbi szolgáltatásokat:

- Pályázatfigyelés, pályázati tanácsadás, pályázatkészítés
- Fő szakterületek: humán erőforrás-fejlesztés, terület- és régiófejlesztés, határ menti együttműködési projektek, vállalkozásfejlesztés.
- Képzések, konferenciák, tájékoztató fórumok EU pályázatírásról, szervezetek sikeres felkészítéséről, pályázat-előkészítő tréningek
- Tájékoztatás – uniós pályázati információk magyar nyelven, szakmai kiadványok terjesztése: EU Pályázati Értesítő, romániai UNIÓS ÉRTESÍTŐ, www.eupalyazat.ro – az első magyar nyelvű szlovákiai pályázati portál, ahol az összes hazai, uniós és magyarországi kiírás elérhető.

Elérhetőségeink: Adaptatio S.R.L. • 540349 Târgu Mures, str. Lămâit, nr. 25/10.
• Tel: +40-744-592045; +40-745-265759. • info@adaptatio.ro

UNIÓS ÉRTEŚÍTŐ

Az első szaklap az Európai Unió támogatásokról

SZERBIA ÉS MONTENEGRÓ

az ADAPTATIO szerkesztésében

Akadályok a csatlakozás útjában

Az EU felfüggesztette a tárgyalásokat

Az Európai Bizottság 2006. május 3-án felfüggesztette a Szerbia és Montenegróval megkezdett stabilizációs és társulási tárgyalásokat, mivel Belgrád nem tartóztatta le, és nem adta ki a hágai Nemzetközi Törvényszéknek a háborús bűnökkel vádolt *Ratko Mladicot*.

Szerbiának be kell bizonyítania, hogy senki sem áll a törvény felett, és bárkit bíróság elé állít, akit súlyos bűnökkel vádolnak – közölte Brüsszelben *Olli Rehn*, az Unió bővítési biztosa, miután tárgyalta *Carla del Pontéval*, a hágai törvényszék főügyészével.

A bővítési biztos mindemellett azt is elmondta, Mladic kézre kerülése után a tárgyalások azonnal folytatódhatnak, és a korábbi haladást tekintve akár még a felfüggesztés ellenére is befejeződhetnek az idén, és egyben felszólította az ország demokratikus erőit, tegyenek meg mindent az európai perspektíva fenntartása érdekében, mert ha ez a felfüggesztés tartós állapotá alakul, úgy

az uniós bizottságnak nem marad más választása, mint a tárgyalások teljes megszakítását kérni.

Az EU segíteni akar Szerbiának, ezért elengedhetetlen a Mladic-ügy lezárása, és a stabilizációs és társulási tárgyalások folytatása és befejezése. *Javier Solana*, az unió kül- és biztonságpolitikai fő képviselője a szerbiai elnökkel folytatott megbeszélés során egyértelművé tette az EU azon eltökéltségét, hogy a stabilizációs társulási egyezményt még az ősszel meg lehetne kötni, ha Mladic rövidesen kézre kerül. Solana Vilniusból – ahol az EU szomszédai elnevezésű tanácskozáson vett részt – nyomatékosítani akarta Tadicnak az unió azon álláspontját, hogy Szerbiát Európa részének tartja, amiért Belgrádnak elengedhetlenül eleget kell tennie a hágai nemzetközi törvényszékkel való együttműködésnek.

PÁLYÁZATÍRÁS, TANÁCSADÁS SZERBIÁBAN IS!

Az Adaptatio Kft. a magyarországi tapasztalatokra építve az idei év elején elkezdte tevékenységét Szerbiában is. Elsődleges feladata minél több délvidéki magyar szervezet eredményes pályázati tevékenységének az elősegítése, valamint a helyi pályázati szakember-hálózat kiépítése. Önkormányzatok, vállalkozók és civil szervezetek részére vállaljuk az alábbi szolgáltatásokat:

- Pályázati tanácsadás: pályázatfigyelés, pályázatírás, pályázatkészítés
- Szakértői tevékenységek, fejlesztési tervek, megvalósíthatósági tanulmányok
- Képzések, konferenciák, információs napok, pályázat-előkészítő tréningek
- Tájékoztatás: uniós pályázati információk magyar nyelven, szakmai kiadványok terjesztése: Uniós Értesítő – benne Szerbia és Montenegrói Uniós Értesítő; www.eupalyazat.co.yu – az első magyar nyelvű szerbiai pályázati portál, ahol az összes hazai, uniós és magyarországi kiírás elérhető

ADAPTATIO
Kft.

ELÉRHETŐSÉGEINK: ADAPTATIO-D D.O.O. • 24400 ZENTA, SZÉP U. 15., • SZERBIA ÉS MONTENEGRÓ • TEL: +381-64-160-4686, +381-24-812-525 • E-MAIL: info@eupalyazat.co.yu • HONLAP: www.eupalyazat.co.yu, www.adaptatio.org.yu

UNIÓS ÉRTEŚÍTŐ

Az első szaklap az Európai Unió támogatásokról

SZLOVÁKIA

ADAPTATIO

szerkesztésében

Kilenc operatív program várható

Készül a Nemzeti Stratégiai Referenciakeret

Az uniós forrásokból támogatott, 2007. utáni problémás operatív programok megoldása még csak félúton tart. A pénzügyi és az építésügyi miniszter már megegyezett az operatív programok számáról, valamint arról is, hogy melyik minisztériumok lesznek a programok irányító hatóságai. Már csak a javasolt operatív programok pénzügyi kereteivel kapcsolatban kell döntésre jutni.

Ivan Mikloš és Gyurovsky László miniszterek május 4-én találkoztak. Eltérő elképzeléseik főleg az egészségügy és a gazdaság területén voltak, de abban mindketten egyetértettek, hogy a programok gesztora a pénzügyminisztérium lesz. A megegyezések alapján kb. 400 milliárd SK jut majd az alap infrastruktúra, a közlekedés, a környezet, a helyi és regionális infrastruktúra, a gazdaság, valamint a humánerőforrás támogatására. A vállalkozók a támogatásokat már nem használhatják majd fel kereskedelmi célokra.

Legalább 6 hónapra van még szükség a végrehajtási rendszerek, közreműködőszervezetek fölállítására, amely előfeltétele annak, hogy Szlovákia 2007. január 2-től megkezdhesse a strukturális alapok kiaknázását.

A Nemzeti Stratégiai Referenciakeret legutóbbi változata szerint a 2007-2013-as időszakban az eredetileg javasolt öt helyett kilenc operatív program várható. Ezek között kell megosztani azt a mintegy 11 milliárd eurót, amelyet Szlovákia az Európai Uniótól kap.

Vélemények a szlovák NSRK-ról

Az uniós támogatások hiányozni fognak a kisebb vállalkozásoknak

Peter Mihók, a Szlovák Üzleti és Ipari Kamara elnöke szerint a kormány szerdai döntése, amely szerint a 2007-2013-as időszakban a magánszféra nem részesül az uniós támogatásokból, nem megalapozott, és egyértelműen át kell értékelni. A

döntés negatívan érinti a kis- és középvállalkozókat, akik számára – más országoktól eltérően – nincsenek reális kormány vagy állami szintű támogatási programok – konstataulta Mihók.

A Föld Barátai: a Nemzeti Stratégiai Referenciakeret gyors lezárása nem indokolt

A Föld Barátai Szervezet – CEPA nem látja indokoltnak a Nemzeti Stratégiai Referenciakeret és az uniós alapokkal kapcsolatos stratégiai dokumentumok gyors lezárását. Mivel az Európai Bizottság részéről semmiféle nyomás nem fenyeget, a folyamat mesterséges felgyorsítása negatívan hat a dokumentumok minőségére.

A jelenlegi osztrák uniós elnökség nyilvánosságra hozta az Európai Bizottság harmonogramját, amely az alapvető dokumentumok leadásával október 10. után számol. A késedelem oka a hiányzó útmutató, amelyet az Európa Tanácsnak még októberben kellett volna jóváhagynia. A késlekedés ellenére a miniszterek intenzíven tárgyalnak a Nemzeti Stratégiai Referenciakeret végleges változatáról. A Föld Barátai szerint az olyan kije-

PÁLYÁZATÍRÁS, TANÁCSADÁS SZLOVÁKIABAN

ADAPTATIO

- Pályázati tanácsadás: pályázatfigyelés, pályázatírás, pályázatkészítés
- Szakértői tevékenységek, fejlesztési tervek, megvalósíthatósági tanulmányok
- Képzések, konferenciák, információs napok, pályázat-előkészítő tréningek
- Tájékoztatás: uniós pályázati információk magyar nyelven, szakmai kiadványok terjesztése: Uniós Értesítő – benne Szerbia és Montenegrói Uniós Értesítő; www.eupalyazat.co.yu – az első magyar nyelvű szerbiai pályázati portál, ahol az összes hazai, uniós és magyarországi kiírás elérhető

Elérhetőségek: Adaptatio – F s.r.o., P.O. Box 175, 945 05 Komárno,
Tel./Fax: +421 (0) 35 – 773 22 29 Mobil: +421 (0) 908 66 34 92,
E-mail: info@eupalyazat.sk, Web: www.eupalyazat.sk

lentések, miszerint a Referenciakeret késedelmes elfogadása az alapok hozzáférhetőségének késéshez vezethet, nem helytállóak. Szerintük arról, hogy az Uniótól érkező 400 milliárd SK-t mire használják föl, hogyan osszák szét, a kormánynak kiterjedt párbeszédet kellene folytatnia szociális és gazdasági partnereivel.

Egy-egy politikus sikerét azzal (is) méri, mennyit tudott Brüsszelből kisajtolni

Feléljük vagy kihasználjuk az uniós pénzt?

Feléljük vagy kihasználjuk az uniós pénzalapokat? – erre a kérdésre kereste a választ a Transparency International Slovensko (TIS) rendezvénye. *Miroslav Beblavý* munkaügyi államtitkár szerint nagy nyomás nehezedik a kormányra annak érdekében, hogy minél több uniós pénzforrást aknázzon ki, a mennyiségi mutatók helyett azonban inkább a minőségek a fontosak. Beblavý úgy látja, egy-egy politikus vagy szaktárca sikerét azzal (is) méri, mennyi uniós pénzt tudott Brüsszelből kisajtolni, miközben az eszközök hatékony felhasználása már nincs az érdeklődés homlokterében. A sikerességnél maradva Szlovákia 2005 végén a 2006 végéig szóló pénzügyi keretnek az egytizedét használta fel. Mivel milliárdos összegekről van szó, ezért a korrupció veszélye is fennáll, ráadásul nagy teret engednek a politikai és regionális lobbicsoportok nyomásának. A szeminárium résztvevői megegyeztek abban, hogy a 2007 és 2013 közötti időszakra szóló Nemzeti Stratégiai Referenciakeret túl általános és homályos célokat fogalmaz meg; *Andrej Salner* szakértő szerint voltaképpen nem is beszélhetünk stratégiáról. *Miroslav Beblavý* úgy látja, hogy a szlovák mentalitás az uniós pénzek minden áron történő elköltésére ösztönöz, amely nagyon hasonlít a görögök hozzáállásához. Ez viszont riasztó, hiszen köztudomásúlag a görögök az EU-források legpazarlóbb felhasználói, ezért a gazdasági növekedésükhöz alig járult hozzá a külső segítség. Ezzel szemben Írország világos prioritásokat megfogalmazva hatékonyan élt a brüsszeli pénzeszközök lehetőségével, ami a vártnál évente legalább másfél százalékponttal gyorsabb gazdasági növekedést eredményezett. A képhez hozzátartozik: a még mindig lemaradónak számító régi uniós tagok (Írország, Spanyolország, Portugália, Görögország) máig nagyobb anyagi segítséget kapnak Brüsszeltől, mint a 2004 májusában belépett országok. Például Portugália egy főre jutó dotációja 370 euró, Görögország esetében pedig 371 euró, míg az egy főre jutó Szlovákiának szánt támogatás 133 euró, Magyarország esetében pedig 128 euró.

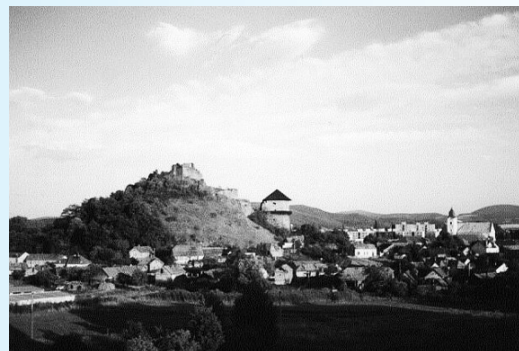
Forrás: Új Szó

Pályázni pedig muszáj (4.)

Inkubátorház épül Füleken

A város a tavalyi év végén az uniós Phare programból több, mint tizenhárom és fél millió korona összegű beruházásra nyert támogatást a régiófejlesztési és építésügyi minisztérium által kiírt pályázaton. A városközpontban lévő háromszintes épületben a kivitelezési munkálatok felénél tartanak. A januárban megkezdett építkezési munkálatokat június végéig kellene befejezni, augusztus 22-én szeretnék átadni az inkubátorházat a kezdő vállalkozóknak. Tizenöt önálló irodát alakítottak ki eddig az épület há-

rom szintjén, valamint egy nagy üléstermet, és egy számítógépes oktatást szolgáló tantermet.

FÜLEK LÉTKÉPE A VÁRRAL (WWW.FILAKOVO.SK)

A város egy nonprofit szervezetet hozott létre az inkubátorház működtetésére, amelynek vezetője *Fehér László*. Az érdeklődők pályázati úton juthatnak majd az igen előnyös feltételeket kínáló helyiségekhez. Berendezett, számítógéppel, internetcsatlakozással felszerelt irodák használati jogát nyerhetik el olcsón. Jelentkezni a városháza épületében, a vállalkozásfejlesztési osztálynál lehet. Az építkezés megkezdésével egy időben egy, a határokon átnyúló tanácsadási program is indul, Fülek testvértelepülése, a Nógrád megyei Bátorterenyre vállalkozásfejlesztési központjával együttműködve. Május 22-én egy szakmai konferencián a határokon átnyúló gazdasági kapcsolatok, az együttműködés és a csereprogramok beindítása volt a leghangsúlyosabb téma. A vállalkozói inkubátorház a rendszeres tanácsadás mellett magyar-szlovák üzleti találkozóknak, szakmai rendezvényeknek és bemutatóknak is helyet ad majd. „Fülekre az idén számottevő, pályázati úton elnyert pénzösszeg érkezik. Úgy tűnik, a város gazdasági életébe új színt és fellendülést hoz az inkubátorház. A kezdéshez, a vállalkozások beindításához ideális körülményeket szeretnénk biztosítani, ezzel is jelezve, mennyire fontos a város vezetése számára, hogy a helyiek kezükbe vegyék sorsukat, találjanak munkahelyet, indítsanak vállalkozást, és azt sikeresen, hosszú távon működtessék” – mondta *Agócs József*, a város polgármestere.

Forrás: Új Szó

TISZTELT OLVASÓNKI!

TEMATIKUS MELLÉKLET ROVATUNKAT AZZAL A CÉLLAL INDÍTOTTUK ÚTJÁRA, HOGY AZ UNIÓS PÁLYÁZATOKON RÉSZTVEVŐKET EGY-EGY TERÜLET RÉSZLETESEBB BEMUTATÁSÁVAL SEGÍTSÜK. MOSTANI SZÁMUNKBAN A II. NEMZETI FEJLESZTÉSI TERVRŐL KÉSZÍTETTÜNK RÖVID ÖSSZEFOGLALÓT.

A növekedés, vagy a foglalkoztatás a középpontban

Kétféle változatban is elkészítette a II. Nemzeti Fejlesztési Terv stratégiai dokumentumát a Nemzeti Fejlesztési Hivatal. Az EU Lisszaboni céljaival és a hazai akció-programmal összhangban mindkét változatban a prioritásrendszer csúcsán a növekedés és a foglalkoztatás áll. Az úgynevezett „A” változatban azonban a növekedésre, míg a „B” változatban a foglalkoztatásra helyeznek nagyobb hangsúlyt. Az Európai Bizottságnak június 23-ig elküldendő dokumentum azonban lehet, hogy a két változat olyan kombinációja lesz majd, amely időbeli eltolódással helyezi előtérbe hol egyik, hol másik célkitűzést – mondta el Baráth Etele európai uniós ügyekért felelős tárca nélküli miniszter. A döntés az új kormány politikai döntése lesz. Alábbiakban a két változat főbb elemeit ismertetjük.

ADOTTSÁGOK – AMI ÖSSZEKÖT

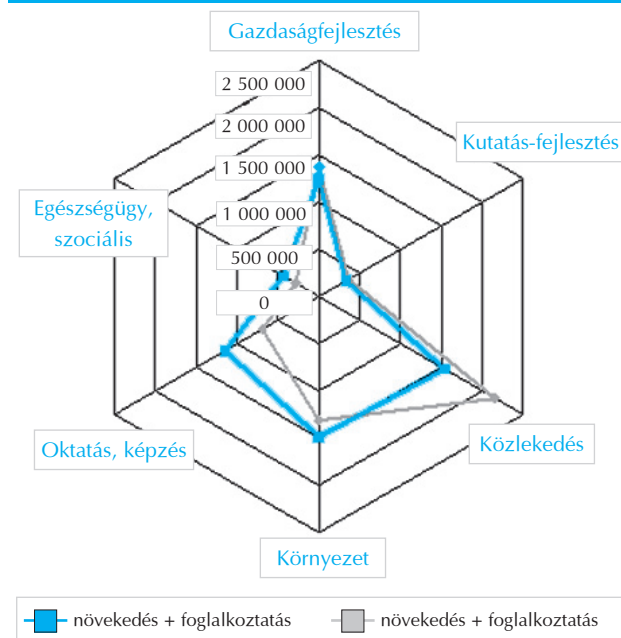
A rendelkezésre álló teljes keret – 85%-os uniós társfinanszírozással számolva (technikai segítségnyújtás esetén 100%) – 26,18 milliárd euró, azaz mintegy 6610 milliárd forint (2004-es árakon, 252,5 Ft/euró). A teljes keretet három alap – Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA), Európai Szociális Alap (ESZA), Kohéziós Alap (KA) – finanszírozza. Tekintettel arra, hogy az egyes alapokból más-más jellegű beavatkozások támogathatók, továbbá a monofund jellegre (egy program csak egy alaptól finanszírozható), az operatív programok pénzügyi keretét alapvetően befolyásolja a három alap teljes összegben belüli aránya. Alapvető kérdés ezért, hogy az ország stratégiai céljai mentén az alapok közt milyen arányokat célszerű kialakítani. Ez lényegében azt jelenti, hogy dönteni kell azon stratégiai célokról és – az esetenként egymásnak ellentmondó – alternatívákról, amelyek a rendelkezésre álló források leghatékonyabb felhasználását teszik lehetővé – véli a hivatal, amely szerint ezen fő támogatási arányok meghatározását követően lehet döntést hozni a három alap belső megosztási arányairól, arról, hogy a különböző operatív programok közt milyen arányban kerülnek felosztásra az egyes alapok.

Bizonyos területeket az általános szabályok alapján adottságként kezel mindkét program. Ilyen a Strukturális Alapok (ERFA, ESZA) és a Kohéziós Alap 3/2-1/3-os aránya (66,2%, illetve 33,8%), amely a pénzügyi megállapodás keretében került véglegesítésre. Az ERFA források 50%-át regionális operatív programokra fordítják, s nem kívánnak eltérni attól, hogy a pénzügyi megállapodásnak megfelelően a 2. célkitűzés alá eső Közép-Magyarországra jutó forrás a Strukturális Alapokon

belül 1861 millió euró. A konvergencia célkitűzés forrásainak (ESZA, ERFA) 3 százalékából nemzeti teljesítmény tartalékok képeztek, amelynek felhasználásáról 2011. végéig kell dönteni a programok végrehajtásának ismeretében. Rögzített a *technikai segítségnyújtásra* szolgáló keret is, amely a források 4 %-a.

Mindezek alapján az egyik legalapvetőbb kérdés az ERFA-ESZA arány, amely lényegében – figyelembe véve az alapok által támogatható tevékenységeket – a két főstratégiai cél, a *gazdasági növekedés* és a *foglalkoztatás* pénzügyi vetületének is tekinthető. A különbség az alábbi ábrán jól látható.

A funkcionális forrásallokáció két alternatívája (milliárd forint)

A NÖVEKEDÉS-ORIENTÁLT VÁLTOZAT („A”)

A növekedésorientált változatban a kiindulópont az, hogy a stratégiai célok szintjén egyértelműen a gazdasági növekedés kap prioritást, ezért a források túlnyomó többségét (63%) az ezt közvetlenül szolgáló gazdaságfejlesztésre, (vállalkozásfejlesztésre és az üzleti környezet modernizálására), a vállalati kutatás-fejlesztésre, illetve a közlekedés fejlesztésére fordítanánk. Ez egyben azt is jelenti, hogy a humán infrastruktúra (oktatási, egészségügyi, szociális), illetve az oktatási, képzési programok, de a környezetvédelmi beruházások is alacsonyabb arányt képviselnének.

nek, illetve ezeken belül is elsőbbséget kaphatnak a gazdasági haszonnal járó intézkedések (pl. egészségipar, környezetipar).

E változat szerint a versenyképesség növelése, a tartós növekedés tényezőinek a megteremtése érdekében kiemelt súlyt kell fektetni az új (termelési) technológiáknak a kis és középvállalati körben történő elterjedésére, az intenzív K+F és innovációs tevékenység ösztönzésére, különös tekintettel a már meglévő kutatói kapacitás és a vállalati szféra közötti együttműködésre, az IKT-tőkeállomány, valamint a gazdaságot kiszolgáló korszerű fizikai infrastruktúra kialakítására. Magyarország esetében a versenyképesség javításának nélkülözhetetlen előfeltétele a fizikai tőke minőségének fejlesztése, ezen belül a széles értelemben vett infrastruktúra-fejlesztés. Ezen belül nagy hangsúlyt kell fektetni a közlekedési infrastruktúra fejlesztésére, amely a szállítási költségek csökkentésével, az elérhető piacok méretének növelésével a hazai vállalkozások növekedésének teremt megfelelő alapokat. A regionális közlekedési hálózatok fejlesztésével a helyi piacok elérhetősége javul, amely a hazai kis és középvállalatok számára növekedési potenciált biztosító nagyobb helyi piacok kialakítását eredményezi. Mindezeket túl hangsúlyt kell fektetni az állam hatékonyabb működésének biztosítására, az állam által biztosított szolgáltatások minőségének javítására, a közszolgáltatások racionálisabb, költségkímélőbb megszervezésére is – fogalmaz a hivatal.

A felsorolt területek fejlesztését több komplex program közvetlenül is célozza. A szakértői értékelések szerint a programok közül gazdasági, versenyképességet erősítőhatása alapján kiemelhetők: a fejlesztési pólusok, a Magyarország mint logisztikai központ program (benne a szükséges infrastruktúra fejlesztések), a kis- és közepes vállalkozások fejlesztésének programja (beleértve az üzleti környezet javítását), a geo-termál program, az egészséges társadalom komplex programja, az információs társadalom kibontakoztatásának (e-közigazgatás, e-köszolgáltatások) programja.

A FOGLALKOZTATÁS NÖVELÉSÉT FOKOZOTTABBAN FIGYELEMBE VEVŐ VÁLTOZAT („B”)

Ezen változat szerint szintén gazdaságfejlesztésre, kutatás-fejlesztésre, illetve a közlekedés fejlesztésére fordítanánk a források több, mint felét (50%), ugyanakkor az oktatási, képzési programok jóval nagyobb arányt képviselnének, valamint a humán infrastruktúrára (oktatási, egészségügyi, szociális) és a környezetvédelmi beruházásokra is nagyobb keret jut. Összességében a környezetvédelem, oktatás, képzés, valamint az egészségügy fejlesztése hasonló arányban részesedne a támogatásokból, mint a közvetlen gazdaságfejlesztés, kutatás-fejlesztés és a közlekedés. Mindez azt is jelenti, hogy e változatban a szociális kohézió átfogó célja erőteljesebben van jelen, mint az előbbi forgatókönyvben, gyakorlatilag a növekedéssel azonos súllyal szerepel.

A mai munkaerő-piaci helyzet legfontosabb jellemzője az alacsony munkaerő-piaci részvétel, különösen az alacsony képzettségű, aktív korú népesség körében, akik a kilencvenes években kiszorultak a nagyvállalati szektorból, miközben a felsőfokú végzettségűek foglalkoztatása megfelel az uniós átlagnak.

Mivel a gazdasági növekedés önmagában nem vezet szükségszerűen a foglalkoztatottság növekedéséhez, ezért a kormányzat feladata kettős – írja a hivatal. Egyrészt hosszabb távon az iskolai le-

morzsolódás megelőzésével, a lemorzsolódott fiatalok oktatásba való visszasegítésével csökkenteni kell az alacsony képzettségű fiatalok arányát, másrészt rövid távon a munkavállalási korú, alacsony iskolai végzettségű és/vagy szakképzetlen felnőttek számára hozzáférhetővé kell tenni azokat a felnőtt- és szakképzési lehetőségeket, amelyek nemcsak a munkaerő-piaci igényeknek megfelelő képzést, képesítést, de a foglalkoztatásukhoz nélkülözhetetlen alapkészségek és kulcskompetenciák fejlesztését is biztosítják.

Becslések szerint 100 ezer új foglalkoztatott munkába állása kb. 150-200 milliárd forintnyi egyenlegjavulást eredményez a büdzsében (a plusz bevételeken és az elmaradt támogatások pozitív hatásán keresztül), amely egyúttal pozitívan járul hozzá GDP növekedési üteméhez is.

A növekedés fenntarthatósága szempontjából meghatározó tényező a gazdasági szereplők környezettudatos tevékenysége. Az erőforrásokat ma pazarlóan használják úgy az anyagok, mint az energia területén. Az újrafelhasználás és az ahhoz kapcsolódó technológiai megoldások támogatása ezért mind a növekedés, mind a foglalkoztatás szempontjából fontos.

A komplex programok között a már korábban említett fejlesztési pólusok, logisztika, KKV-fejlesztési és az egészséges társadalom programokon túl foglalkoztatási és szociális kohéziót erősítő hatásai alapján a szakértői értékelések szerint kiemelhetők a „Beruházás a jövőbe” és az „Integrált foglalkoztatási és szociális ellátó és szolgáltató rendszer” programjai, míg a fenntarthatóság szempontjait közvetlenül leginkább „a környezet komplex védelme” és a megújuló energia programok szolgálják.

Rockenbauer Nóra

„Októberben szeretnénk kiírni az első pályázatokat”

beszélgetés Dr. Baráth Etele európai ügyekért felelős miniszterrel

A Nemzeti Fejlesztési Hivatal által megrendelt legújabb tanulmány azt mutatja, hogy az első Nemzeti Fejlesztési Terv hét év alatt több, mint 10 százalékponttal növeli hazánk GDP-jét. Milyen összetevői vannak e plusz növekedésnek?

A Nemzeti Fejlesztési Terv keretén belül megvalósuló beruházások jelentős többletberuházást vonzanak. A felmérések azt mutatják, hogy az NFT beruházásai esetén egy forint mintegy másfél forintnyi többletberuházást vonz. Ez nem egyszerűen csak felpozsztí a gazdaságot, hanem azokat a szektorokat is képes élénkíteni, amelyekbe egyébként nem igen érkezne külföldi befektető. A multinacionális cégek terjeszkedése új technológiák meghonosítását jelenti, és idővel kiépülhet a hazai beszállítói hálózatuk is. Az NFT azonban még egy szinttel lejjebb segít a hazai kisvállalkozásoknak is, úgy is mondhatnám, hogy a beszállítók beszállítóinak fejlesztését segíti, és elsősorban náluk jelentkezik a megtermelt többletjövedelem.

Az előbb említett tanulmány összehasonlítja a mostani, illetve a spanyol-portugál-görög bővítés hatásait. Miként szerepelt Magyarország ebben az összehasonlításban?

Egyszer őszintén és alaposan kellene elemezni az előttünk csatlakozók eredményeit, ugyanis leginkább csak divatszerű megfogalmazásokat hallhatunk. Ilyen divatszerű megfogalmazás az is, hogy messze Írország teljesített a legjobban, míg a görögök alaposan lemaradtak. Ezek azonban különböző időszakokhoz fűződő eredmények. Ha ezeket vizsgáljuk, nagyon fontos tudni, hogy például Írországban csak mintegy 7-10 évvel a csatlakozás után indult el a nemzeti jövedelem dinamikus növekedése. Jó tudni, hogy ahol ez nagyon gyorsan megindult, mint például Portugáliában, ott viszont idővel jelentősen lelassult a növekedés, és most nagy költségvetési hiánnyal is küszködnek. Ezek fontos visszahatásai egy dinamikus megugró beruházási folyamatnak. Ha azt vizsgáljuk, hogy a fejlődés mögött mennyire jelenik meg a bizalom, azaz a működő tőke, akkor azt tapasztaljuk, hogy ebben Magyarország nagyon jól áll. Az előbb említett bővítési körben egy forintnyi fejlesztési beruházás például csak 30 fillér és egy forint közötti plusz beruházást vonzott, míg nálunk, ahogy az előbb is említette, másfél forintot. Ez persze nem csak annak a következménye, hogy mi bölcssek voltunk, és jól megtaláltuk az infrastruktúra és a humán szféra fejlesztése közötti ideális arányt, hanem annak is köszönhető, hogy ma a magyar gazdaság fejlettebb, és nyitottsága, exportképessége nagyobb az EU felé, mint a görögöké, portugáloké, íreké vagy spanyoloké volt az európai közösségbe történő belépéskor.

Honnan tudjuk, hogy valóban az NFT mozgató meg plusz forintokat, hiszen eddig is Magyarországnak volt a legnagyobb a külföldi tőkevonzó-képessége?

A tőke más szektorokba és más szintre érkezik.

Hová?

Például az egy-három-öt-tizenöt főt foglalkoztató vállalkozásoknál jelenik meg. A korábbi befektetések a száz vagy annál is több főt foglalkoztató szervezeteknél jelentek meg közvetlenül. Ráadásul ez ellenőrzött befektetés is, mivel ha a pályázó a támogatásért cserébe vállalja, hogy például még egy gépet beszerez, akkor annak teljesítését ellenőrizzük.

Azt azért ennek kapcsán érdemes elmondanom, hogy valamivel magasabb tényleges foglalkoztatással számoltunk, mint amit a tényleges szerződéseknél vállaltak a támogatottak. S amikor ellenőrizzük, hogy a szerződésekből ténylegesen mennyi valósult meg, akkor szintén találunk némi csökkenést. De az így foglalkoztatottak, azaz a megtartott munkaerő aránya még így is nagyon reális. Ha ugyanis megvizsgáljuk, hogy nálunk a külföldi beruházók mennyi támogatást kaptak a munkaerő alapból, vagy egyéb, a versenyképességet szolgáló pénzügyi alapokból, akkor kiderül, hogy

a vállalkozás fajtájától függően egy és nyolc millió forint közötti összegbe került a költségvetésnek egy új munkahely megteremtése. Az NFT-n belüli beruházások esetén egy munkahely költsége mindössze 400 ezer és egy millió forint között mozog. Ez tehát azt mutatja, hogy az NFT támogatásai mellett más tőkének is meg kell jelennie, hogy kijöjjön az az összeg, amelybe egy munkahely létrehozása ténylegesen kerül.

Annak ellenére, hogy e tanulmány szerint az NFT beruházásai több tízezer munkahelyet hoztak létre vagy tartottak meg, Magyarországon mégis növekszik a munkanélküliség. Nincs ebben valamiféle ellentmondás?

Azért nincs ellentmondás, mert a munkanélküliség a regisztrált munkanélküliek számát jelenti. Magyarországon a különböző kormányintézkedéseknek köszönhetően az elmúlt években nőtt a magukat regisztráló munkanélküliek száma. Hazánk célja, hogy növelje a munkaképes körű lakosság körében azok számát, akik ténylegesen foglalkoztatottak, ugyanis e téren Európában ma a sereghajtók közé tartozunk. Így alakulhatott ki az az érdekes helyzet, hogy miközben nő a munkanélküliek száma, emelkedik a foglalkoztatottsági szint is. Amikor ugyanis egy eddig munka nélküli, de be nem jegyzett személy regisztráltatja magát, növeli mind a munkanélküliek, mind a foglalkoztatottak arányát. Így összességében pozitív jelenségről beszélhetünk. Persze ez azt is jelenti, hogy küzdenünk kell a munkanélküliek számának csökkentéséért is.

A foglalkoztatottak száma azonban lassabban nő, mint a munkanélkülieké...

Igen, de ez nem azt jelenti, hogy több a valóban munka nélkül élő ember, mint korábban volt. Valójában még többen is voltak korábban, csak régebben nem regisztráltatták magukat, s így nem jelentek meg a különböző statisztikákban. Most viszont számos támogatáshoz csak úgy juthatnak hozzá, ha regisztráltatják magukat, ezért megteszik. Sokan közülük ráadásul feketén dolgoztak. Tehát itt egy sokkal bonyolultabb belső folyamatról van szó, mint ami a számokból kiolvasható. Az aktivitási szint azonban lassan nő, egyre többen jelentkeznek munkára, abszolút számban is nő a munkahelyek száma, de még így is egyre több a regisztrált munkanélküli, mert egyre többen „fehérednek ki”.

Melyek az első Nemzeti Fejlesztési Terv legsikeresebb, és melyek a leggyengébb pontjai?

A leggyengébb, s egyben a legkevésbé mérhető a humán erőforrás oldal. Azt tudjuk jól, hogy százezres nagyságrendben jelentkeznek képzésre. De hogy a képzés elvégzése után valóban elhelyezkedik-e az új képesítésének megfelelő területen, valóban alkalmazzák-e, azt nem lehet

még pontosan felmérni. Rövid is volt még ehhez az idő. Tehát ezen a területen a legnehezebb mérni az elköltött pénz hatékonyságát. Természetesen a hatékonyság a legegyszerűbben az infrastruktúra területén mérhető. Ott ugyanis számszerűsíthető, kézzel fogható dolgokról van szó. Az út hosszát kilométerben lehet mérni, a különböző fejlesztések láthatóan működnek, stb. Ami a kettő között helyezkedik el, az a városrehabilitáció, a városfejlesztés, az urbanizáció. Ezeknél látható az eredmény – lefestettük a templomtornyot, megépítettük a járdát, átalakítottuk a közintézményt, stb. –, de ezeknek a közösség életére való hatását nehezen lehet mérni, és nincs közvetlen gazdasági hasznuk sem. Az biztos, hogy a nagy infrastruktúrák megépítésében az új tagállamok közül Magyarország az elsők között áll. S úgy fogalmaznánk, hogy jól előkészültünk, s ez a lendület még tart.

Ezt a jól felkészültséget azért megkérdőjelezi, hogy nagyon lassan indult a pályázatás és az elbírálás, a szerződés-kötések és a kifizetések pedig még lassabban haladtak...

Ezzel nem tudok vitatkozni. Valóban lassan indult el, voltak néha egészen drámaian hosszú elbírálási időszakok is. Mindegyiknek van magyarázata. A drámaian hosszú például az agrárterületen volt, ahol a Sapard késlekedése miatt csúszunk. A rendszer nagyon bürokratikus volt: kevés volt a bizalom a gazdasági szervezetekben, a vállalkozókban, ezért iszonyatos mennyiségű igazolásokat kértek tőlük. Most megfordult egy kicsit: a pénzek nagy részére már leszerződtek, viszont most a teljesítés igazolásának beadása kezd késedelmes lenni, s ez késlelteti a kifizetéseket. A beérkező panaszok miatt szűrőpróba-szerűen ellenőrizni szoktak, és ilyenkor sokszor kiderül, hogy sajnos a vállalkozók nem mindig azokat az igazolásokat adják le, amelyekre szükség van, vagy nem az eredeti dokumentumokat nyújtják be, vagy a beadott papír nem időben érkezik. A bürokratizmus negatív hatása tehát most a vállalkozóknál jelentkezik. Régen valamelyest szabadabban lehetett támogatásokat elnyerni és felhasználni, de az unió előírásai sokkal kötöttebbek. Ennek ellenére a pályázati rendszer a kezdetekhez képest már egyszerűsödött, és fog is még a jövőben, amelynek köszönhetően az elbírálások, szerződés-kötések ideje máris lerövidült.

Ha megnézzük, hogy kik nyertek a pályázatokon, akkor azt látjuk, hogy bár számszerűen rengeteg volt a pályázó, a többség csak kisebb összegekhez jutott, míg a pénz legnagyobb részét állami szervek, önkormányzatok hívták le. Miért van ez így?

Az uniós támogatások 55-60 százaléka a nagy infrastrukturális beruházásokra jut. A következő 20 százalék a regionális operatív programok mentén, önkormányzati megrendeléseken keresztül érvényesül.

Amikor arról beszélünk, hogy a vállalkozók kis összegeket kaptak, akkor az előzetes célok teljesültek. Mi ugyanis a legkisebbeket, a mikro, kis- és középvállalkozásokat szeretnénk volna erősíteni, mégpedig azért, hogy abból az 55-60 százalékos nagy infrastrukturális fejlesztésekből ők is részt tudjanak vállalni, hogy alkalmasak legyenek egy beruházást megvalósítani. A pénz 70-75 százaléka így a nagy infrastrukturális beruházásokon keresztül is a magyar vállalkozókhoz jut. A magyar gazdaság igazi előnye tehát nem az, hogy a kisvállalkozó elnyert néhány millió forintot, amelyből vehetett egy gépet, vagy képzést szervezhetett, hanem az, hogy a nagy beruházásokkal bővült a piac, amelyen immár megerősödve hazai kisvállalkozó is elnyerhetett beruházásokat.

Mely területeken volt a legnagyobb az érdeklődés?

A legnagyobb érdeklődés, annak ellenére, hogy ezt igyekeztünk visszafogni, az önkormányzatok részéről volt. Ebből is látszik, hogy óriási Magyarországon az urbanizációs deficit. Elképesztően rossz állapotú a lakásállomány, az utak, a környezet állapota, s ehhez sajnos hozzátartozik a társadalom milyensége, például az emberek képzettségi szintje, és így tovább. Ezek a területeken tehát a rendelkezésre álló pénz sokszorosa is könnyen elkölthető lenne. Ezen a részen jól érzékelhető volt a pályázat-előkészítő alap sikeres működése is, hiszen az önkormányzati fronton felhasznált támogatások mintegy 60 százalékát annak segítségével nyerték el. Ez azért is fontos, mert ezeknek az önkormányzatoknak egy fillérjébe sem került a pályázatok előkészítése, és 115 milliárd forint központi támogatással mintegy 130 milliárd forintnyi önkormányzati beruházás valósulhatott meg. Az önkormányzatoknak tehát csak nyolc százaléknyi pluszt kellett a támogatásokhoz tenniük, amely a legszegényebbek számára is lehetővé tette a fejlesztések megvalósítását.

Mely területeken lehetett a legnehezebben szétosztani a pénzeket?

A humán erőforrás-fejlesztés területén. Pici volt az érdeklődés a civil szféra oldaláról is. Az eljárások bonyolult volta miatt kemények voltak a követelmények, hiába volt esetleg előleg, nem tudtak hozzájutni. Sok esetben a pályázatok híre sem volt jó, mert többen a pályázat elbírálása előtt elkezdtek megvalósítani a projektet, investáltak az elképzelésbe, majd nem nyerték el a támogatást. Ma már ebből a szempontból is jobban működnek a civil szervezetek. A Gazdasági Versenyképesség Operatív Programnál is voltak olyan területek, ahol nem volt elég színvonalas jelentkező.

Konkrétabban?

A kutatás-fejlesztés nem volt például olyan sikeres, mint ahogy szeretnénk volna. Hazánkban még nem igazán működnek még együtt a vállalkozások sem, ezt mi sem bizonyítja jobban, mint hogy nem voltak népszerűek a hálózatba, klaszterbe szerveződésüket elősegítő kiírások sem. A jelentkezők számával egyébként soha sincs probléma, csak nem mindig van elég színvonalas, támogatásra érdemes pályázat. Ez felveti azt a kérdést is, hogy mi a jobb: ha a „fogd a pénzt, és fuss” elvét követjük, azaz meghirdetjük a pályázatot, s akik jelentkeztek, azok között gyorsan szétosztjuk a pénzt, s így gyorsan felhasználhatók lesznek az uniós támogatások, vagy inkább szakaszosan hirdessük meg a pályázatokat, és mindig várjuk meg, hogy a lehető legjobb, leghatékonyabb pályázatok számára jusson pénz. Ez utóbbi többekben hagy keserű szájját, mert több benne az elutasított pályázat, viszont hosszabb ideig maradhatnak nyitva az alapok, és magasabb minőséget lehet elérni.

Mit tesznek azért, hogy ezeken a nehezen beinduló területeken, például a hátrányos helyzetűek munkaerőpiacra való behozatalán segítsenek a pályázóknak?

Képezni kell a képzőket. Azaz a leszakadó társadalmi rétegekből kell kiképeznünk személyeket, mert ők ismerik legjobban a közösségüket. Nem lehet átugrani nagyon nagy szakadékokat, nem lehet Budapestről megoldani a Zemplénben nyomortelepen élők problémáit. Erre akartuk felhívni a figyelmet például azzal is, amikor a legsikeresebb pályázatok egyik első díját egy olyan projekt kapta, amely munkanélküli cigányembereket képez arra, hogy egyedülálló, idős embereket gondozzanak. Ezeknek a jó mintáknak az elterjesztése lesz a következő időszak nagyon fontos feladata. S a hivatalnak oda kell figyelnie arra, hogy ezeket a tanulságokat kellő súllyal érvényesítse a második NFT-ben is.

Maradtak-e olyan pénzek, amelyeket át kellett csoportosítani?

Szándékunk szerint voltak ilyen tartalékok. Például a gazdasági versenyképességi, a regionális és a humán erőforrás programon belül is voltak ilyenek arra, hogy ha látjuk, hogy bizonyos területeken nagyon nagy az érdeklődés és hatékonyabban lenne felhasználható a pénz, akkor jusson egy picit több rá. Elkölthetetlen pénzek nem voltak, s az sem merült föl, hogy egyik nagyobb területről a másikra, például humán erőforrásból infrastruktúrára csoportosítsunk át támogatásokat. Most 97 százalékos a lekötés, de már rég le lehetett volna kötni a teljes összeget is, ha nincs az előbb említett minőségi szándék.

Most viszont lesz egy bő félév, amikor nincs mire pályázni, hiszen a következő támogatási időszak csak januártól indul. Addig mi történik?

Mi októberben szeretnénk már kiírni az első pályázatokat. Erre ugyanis attól a pillanattól lehetőségek van, amikor

az operatív programokat benyújtjuk Brüsszelnek. Ezzel vállalunk ugyan kockázatot, de ha ezeket előzetesen jól egyeztetjük, akkor ki tudjuk választani azokat a jogcímekeket, amelyek egyrészt folytatják a jelenlegit, másrészt az EU-val is egyeztetett, és nagy támogatást élvez. A júniustól októberig tartó időszakban pedig az operatív programokat részletről részletre egyeztetni kell azokkal a gazdasági szervezetekkel, kamarákkal, ahonnan a pályázók nagy része várható. Így a kiírások abszolút precízek lehetnek, és összhangban állhatnak fejlesztési elképzeléseinkkel.

Ahhoz azonban, hogy ezek a konkrétumok eldönthetők legyenek, előbb dönteni kellene a stratégiáról, azaz hogy mely területre mekkora összeg jut. De mielőtt erről kérdezném, még mondja el kérem, hogy miként lesznek képesek a jelenlegi munkatársak megbírkózni az évente mintegy a jelenlegi háromszorosát kitevő pénzt pályáztatásával? Különösen, hogy közben még intézniük kell a már lekötött pénzek szerződéseit, kifizetéseit is?

Az irányító hatóságokat és a közreműködő szervezeteket egyrészt meg kell erősíteni, másrészt érdekelttőbbé kell tenni őket a hatékonyabb, gyorsabb munkában. Tavaly már négyszáz embert felvettünk, de még további létszámemelésre is szükség lesz. Ez a technikai segítség alapból finanszírozható. Mivel a következő időszakban decentralizálni akarjuk a pénzfelhasználás jelentős részét – az infrastrukturális támogatások 50, a teljes összeg 25 százalékát –, belép egy regionális szint is, amely részben tehermentesíti a jelenlegi szervezeteket.

Ha már a decentralizációnál tartunk, meg kell kérdeznem, hogy miként valósulhat ez meg, ha az eredetileg hét, önállóan szánt regionális operatív programból hatot a II. NFT társadalmi köröztetésre küldött stratégiájában egy kohéziós program alá soroltak be?

A kormányprogramról szóló egyeztetéseken Kolber Istvánnal közösen már azt javasoltam, hogy a hét regionális operatív program legyen teljesen önálló, és álljanak egy irányító hatóság alatt. Ezt különösen az indokolja, hogy a kormányprogramnak megfelelően a megyéket felváltanák a régiók, átvéve a középső szint szerepét a közigazgatásban. Az irányító hatóságra viszont szükség van, mert az EU felé a kormánynak kell a pénzek elköltéséért felelősséget vállalnia, s a kormánynak számos olyan feladata is van, mint a közigazgatás, az intézmények felállítása, a képzések biztosítása, amely egyfajta feladatmegosztást indokoltá tesz.

Akkor térjünk vissza a még eldöntendő nagy stratégiai kérdésre: az NFT mely változata kerül majd elfogadásra?

Vázolná, hogy mi a lényegi különbség az „A” és „B” változat között?

A kettő nincs ellentmondásban. A növekedés és a foglalkoztatás ugyanis szorosan összefügg, csak nem lineárisan. Nagyon fontos, hogy az ország versenyképességéről beszélünk, és nem csak egy ágazat, vagy akár a gazdaság versenyképességéről. Ez azért lényeges, mert az ország versenyképességét hosszú távon az emberi képességek határozzák meg. Az az ország képes megfelelő ütemben fejlődni és teljesíteni, ahol a legtöbb legtöbbet tudó, legmunkaképesebb ember él. El kell dönteni, hogy amikor először kapunk az EU-tól hét-kilenc éves távlatban ekkora segítséget, akkor azt mire használjuk. Mi azért támogatjuk a „B” változatot, mert szerintünk az szolgálja jobban az ország hosszútávú érdekeit, ha az embereket képessé tesszük arra, hogy hatékonyan dolgozhassanak, hogy innovatívak legyenek, hogy megfelelő képességekkel rendelkezzenek. Ez magas színvonalú oktatást kíván. Mindez nem valósítható meg beteg emberekkel, márpedig Magyarország másik nagy problémája a lakosság egészségi állapota, amely éppen ezért szintén nagy hangsúlyt kapna. Az egészséges és okos embereknek pedig olyan települési környezetben kell élniük, amely a maximális szabadságot biztosítja számukra: ahol tiszta a környezet, és ahol kellő mennyiségű információ áll rendelkezésre. Ez biztosíthatja, hogy jól tudjon munkát vállalni akár helyben, akár máshol is. Az „A” változat abból indul ki, hogy az ország geostratégiai helyezete az utaknak, a vasúthálózatnak a modernizációját, valamint repülőterek építését, illetve a multinacionális cégek mögötti kutatási bázis fejlesztését még nagy mértékben igényli. Ezek is szükséges elképzelések, de nem áll rendelkezésre kellő forrás ahhoz, hogy minden egyszerre történhessen. Azt kell eldönteni, hogy időben melyiket, milyen módon részesítsük előnyben. Ha a konvergencia program keretében stabilizálni akarjuk a költségvetést, és az euró bevezetésének feltételeit teljesíteni kívánjuk, akkor ahhoz úgy érdemes hozzáfogni, hogy a hosszú távú fejlődéshez, s ezáltal a feltételek hosszú távú betartásához is megteremtjük az alapokat.

Rockenbauer Nóra